

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

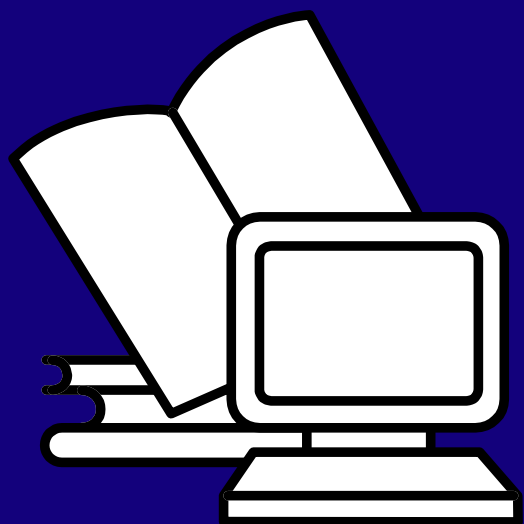
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

En slægtsbog bliver til

Om at vælge program

Generalforsamling

Nye vedtægter

Nye Kildeindtastninger

9. årgang

1

marts 1995

DIS-Danmark

1995

Slægt & Data

Udgives af DIS-Danmark (Data i Slægtsforskning)

Slægt & Data udkommer 4 gange årligt i marts, juni, september og december.
Trykplag 1500 eksemplarer.

Redaktion:

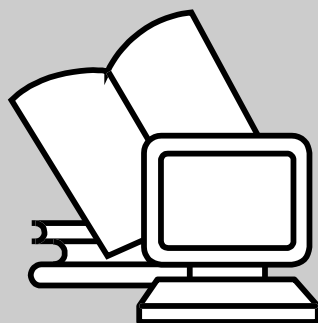
Hanne Marie Rud
Egebjergtoften 122
2750 Ballerup
tlf. 44 66 17 04
Fidoadr. 2:236/151.3

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning. Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til redigering af tilsendte artikler. Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer.

Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Deadline:	Udkommer:
15. april	Juni
15. juli	September
15. oktober	December
15. januar.	Marts

Medlemskontingent 1995: 100 kr
Løssalg pris: 25 kr. pr. nummer.

Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indholdsfortegnelse

Family Tree Maker	4
The Master Genealogist	6
IGI for islandske forhold	8
En slægtsbog bliver til	9
Generalforsamling	14
Bestyrelsens beretning	16
Forslag til nye vedtægter	18
Om at vælge program	20
Litteratur vedr. Heraldik	30
Tillæg til kildeoversigten	31
Lånebetingelser for folketællingskopier	32

Redaktør: Hanne Marie Rud

DIS-Danmark er vokset.

9. årgang af Slægt & Data udkommer nu i A4 og med væsentlig flere illustrationer end tidligere.

Vi håber, at I synes om bladet og modtager meget gerne artikler.

DIS-DANMARK

Bestyrelsesmedlemmer:

Svend-Erik Christiansen, Hvedebjergvej 24, 8220 Brabrand Tlf. 86 25 22 52 (fmd.)
Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby. Tlf. 47 52 80 48 (næstfmd. + ekspedition)
Jens J. Jerichow, Kastelsvej 24, 4.th, 2100 København Ø Tlf. 35 26 62 15 (kasserer)
Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup Tlf. 44 66 17 04 (redaktør)
Bent Pilgaard, Randersvej 29, 8800 Viborg Tlf. 86 67 55 12
Jens Verner Nielsen, Bagergyden 1, Høruphav, 6470 Sydals Tlf. 74 41 55 80
Lene Olsen, Hallandsgade 6A, st.tv., 2300 Kbh S Tlf. 31 57 74 15

Repræsentant for Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie
Jørgen Papsøe, Troidager 8, 2950 Vedbæk Tlf. 42 89 06 60 (repr. for Samfundet)

KOKI og Kildeindtastningsprojektet:

Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø Tlf. 39 27 24 33
Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup Tlf. 44 66 17 04

Kalenderen

Hvor intet andet er nævnt, finder møderne på Sjælland sted i vores faste mødelokale i N. Zahles Seminariskoles Festsal, Nørre Voldgade 5, stuen, København K. skråt overfor Nørreport Station.

Deltagergebyret er som sædvanligt 20 kr. pro persona, som betales ved indgangen.

Tilmelding ER NØDVENDIG af hensyn til det praktiske arrangement (f.eks. kopiering af materiale), og fordi der ved nogle møder er begrænset deltagerantal, men ikke mindst for at kunne ringe/skrive om ændringer eller aflysninger, hvis det skulle blive nødvendigt. HUSK derfor også at oplyse telefonnummer! Hvor intet andet er nævnt skal tilmelding til Københavnmøderne ske

- senest 3 dage før mødet - til:

Lene Olsen, Hallandsgade 6A, st.tv, 2300 Kbh S, Tlf 31 57 74 15

Torsdag den 6. april kl. 19.30

Modem

Foredrag og demonstration af hvordan slægtsforskere kan få fornøjelse af et modem og kommunikation til BBS'erne. Dette vil være et møde for begyndere. Der vil blive demonstreret brugen af kommunikationsprogrammet Telix og vi vil "besøge" slægtsforsker-områderne på BBS'erne.

Lørdag den 22. april kl. 13.00

Generalforsamling

DIS-Danmarks ordinære generalforsamling, Åby Bibliotek, Ludvig Feilbergvej 7, 8230 Åbyhøj. Se dagsorden i dette blad. DIS vil ved tilstrækkelig interesse arrangere fælles transport fra København med bus eller evt. tog.

Lørdag den 6. maj kl. 13.00

De gamle kilder

Arkivar dr.phil. Ole Degn, Landsarkivet for Nørrejylland, Folketællingernes udvikling og opbygning og anvendelse af folketællingerne i historisk forskning. Elsebeth Paikin, Kildeindtastningsprojektet, vil demonstrere en nye version af KIP og vil redegøre for proceduren for indtastning, kontrol, aflevering og rekvirering af kilder. Kan folketællingen 1845 være færdigindtastet år 2000 ?

Lørdag den 20. maj kl. 13.00

Besøg på Falsters Egnshistoriske Arkiv

(Begrænset antal max: 40) Færgestræde, Nykøbing F.

Sæsonens sidste møde har vi henlagt til Nykøbing Falster, hvor lederen af museet og arkivet Liselotte Mygh vil vise os rundt på museet og tage os på en lokalhistorisk rundgang i middelalderens Nykøbing. To lokale slægtsforskere vil fortælle om slægterne og den særlige navneskik i bondestanden på Lolland og Falster. Vi vil fælles transport på planlægningsstadiet. Så hold ikke din tilmelding tilbage på grund af transporten. Der vil blive en kærkommen lejlighed til at udveksle oplysninger og erfaringer i transporttiden.

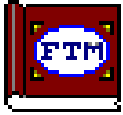
Ret til ændringer forbeholdes

Det er vigtigt at huske at tilmelding til et arrangement er nødvendigt og bindende, især for de arrangementer, hvor der er begrænset deltagerantal. Husk derfor venligst at melde afbud, så en anden får chancen for at deltage.

Gæster er velkomne til vore arrangementer til samme entré kr. 20,- som medlemmer. Dog vil tilmelding af gæster til arrangementer med begrænset deltagerantal ske med forbehold, idet medlemmer har fortrinsret til arrangementerne.

1995

Family Tree Maker - et slægtsprogram til Windows

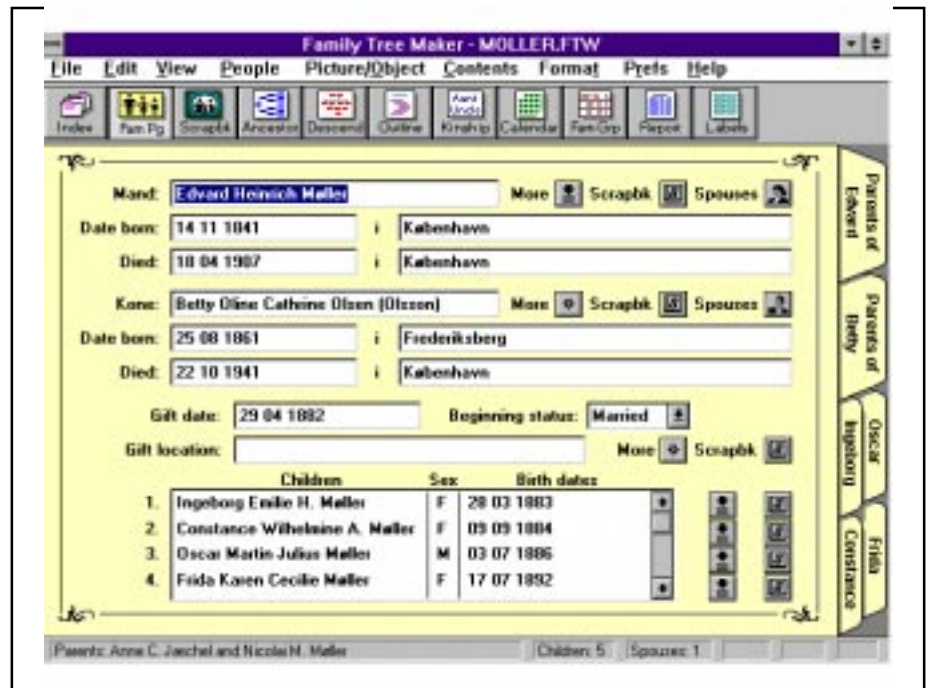

Family Tree Maker

Af Jan Møller

Family Tree Maker version 2 til Windows er et spændende program, der henvender sig såvel til den hobbybetonede slægtsforsker som til den fuldprofessionelle ditto. FTM er bygget op om de sædvanlige genealogiske data kendt fra andre slægtsprogrammer, d.v.s. informationer om fødsel, dåb, vielse, død, begravelse m.v. Også rapportfaciliteterne d.v.s. ane- og efter-slægtstavler, familiegrupper og indrykningsrapporter er gammelkendt stof. Men til forskel fra de DOS baserede slægtsprogrammer giver FTM mulighed for nemt og hurtigt at flytte de tilvebragte rapporter fra skærmen til andre medier f.eks. et tekstbehandlingsværktøj, brugeren kan med et par valgte museklik designe form og indhold af en rapport f.eks. en anetavle, og der kan hurtigt skiftes mellem rapportfunktioner og indtastningsbilleder.

Indholdet i en anetavle fastlægges på et valgbillede, hvor brugeren med musen kan udpege de informationer, der skal medtages. I et designbillede kan man vælge mellem forskellige muligheder for indramning af selve tavlen og informationerne om de enkelte slægtninge. Man kan udpege størrelse og type tekstfont for hver information tavlen indeholder, således at vigtige oplysninger fremhæves eller skrives med kursiv. Antallet af slægtled kan specificeres med et par museklik, og endelig er der mulighed for at vælge mellem tavletyper, der er komprimeret i større eller mindre grad. Når man er tilfreds med den opstillede tavle, kan den overføres til klippebordet og herfra videre ud i verden til tekstbehandling, tegneprogram, DTP eller hvad man nu har lyst til. Lignende designoptioner eksisterer for de andre

rapportfaciliteter. Det gør slægtsprogrammet velegnet til udarbejdelse af slægtsbøger, overheads m.v.

Når man har opstillet en anetavle kan man „klikke på“ en ane, hvorefter skærbilledet med alle de genealogiske oplysninger om den pågældende dukker op. Det har altid irriteret mig, når et slægtsprogram ved opstilling af anetavler bare tonser en masse tomme tekstbokse ud for de aneforløb, hvor der ikke foreligger oplysninger. Her sørger FTM selv for at stoppe forgreningen, således at anetavlen kun fortsætter, der hvor der findes noget at rapportere.

FTM håndterer indscannede billeder af de gængse formater samt Kodaks foto CD. Der er mulighed for at redigere et billede, d.v.s. at der kan udtages udsnit, foretages forstørrelser eller reduktioner og ændres i kontrasten. Som en spændende facilitet kan man vælge at medtage billeder på ane- og efterslægtstavler. Det kan give et rigtigt godt blikfang til forsiden af en slægtsbog. For den mere avancerede bruger er der mulighed for at linke til lyd- og videoobjekter. De mange faktuelle oplysninger om en

slægtning kan derved suppleres med video- og/eller lydoptagelser, hvor den pågældende medvirker.

For hver oplysning der indtastes, kan der foretages kildeangivelse. Det gøres ved at taste CTRL-s, hvorefter der dukker en tekstboks op, i hvilken kilden indtastes. Felter hvor der foreligger kildeangivelser er forsynet med et lille „s“, således at brugeren nemt kan holde styr på, hvilke oplysninger der er forsynet med kildeangivelse.

En lille lækker detalje er et skærbillede med medicinske informationer. Her kan brugeren angive en slægtningens højde og vægt, dødsårsagen samt særlige fysiske kendetegn. En anden lækkerbid er de såkaldte „fastfields“. Programmet „husker“ de informationer, der er indtastet i en fastfield. Næste gang der indtastes i feltet foreslår programmet selv den tidligere indtastede information, blot man angiver begyndelsesbogstavet. I forbindelse med større indtastninger slipper man for at skrive „Trinitatis Sogn“ eller „Folketællingen 1801“ en masse gange, og er man lidt omhyggelig ved første indtastning, er der mulighed for at undgå dumme slåfejl.

Har man en slægtning, der er udvandret til USA, og er man derudover den lykkelige ejer af et CD-rom drev, bør man måske overveje at bestille den såkaldte FTM de luxe version. Den indeholder en CD med navne og kildeangivelser på 150 mill. amerikanere. Er der gevinst i søgningen er næste skridt at få tilsendt en kopi af den pågældende kilde og dermed afklare den videre skæbne for den udvandrede slægtning.

Udover de nævnte faciliteter omfatter programmet bl.a.

- GEDCOM im- og eksport
- hjælpefunktion i sædvanligt hypertext format, der er standard i de fleste Windowsprogrammer
- avancerede søgefunktioner
- beregning af slægtsskab.

På minussiden må nævnes, at programmet benytter sig af engelske betegnelser og forkortelser. En del feltnavne kan dog ændres efter eget valg, men langtfra alle.

Jeg har tænkt mig at kontakte Banner Blue, der har udviklet programmet, med henblik på at få ændret dette i en senere version. Til gengæld er der ingen problemer med æ, ø og å.

Prisen afhænger lidt af, hvor man køber programmet. Jeg gav lidt over 600 kr. hos Ravenholm Computer, og det ærgrede jeg mig over 14 dage senere, da jeg så det til knap 400 kr. i computershoppen i Heathrow lufthavn. Jeg vil tro, at man ved bestilling direkte hos Banner

Blue kan få det til knap 400 kr., ekskl. forsendelse.

Til slut er der blot at sige, at FTM efter min opfattelse hæver sig klart over gennemsnittet blandt slægtsprogrammer. Ikke mindst synes jeg, at Brothers Keeper, der øjensynlig er ved at danne standard blandt danske slægtsforskere, her har fået en alvorlig konkurrent.

Jeg hører gerne fra andre FTM brugere, måske skulle vi finde sammen med henblik på at skubbe lidt til den noget ensidige BK-dominans, der hersker her til lands.

Jan Møller
Baunegårdsvej 40
2820 Gentofte

Tlf 31 65 33 21

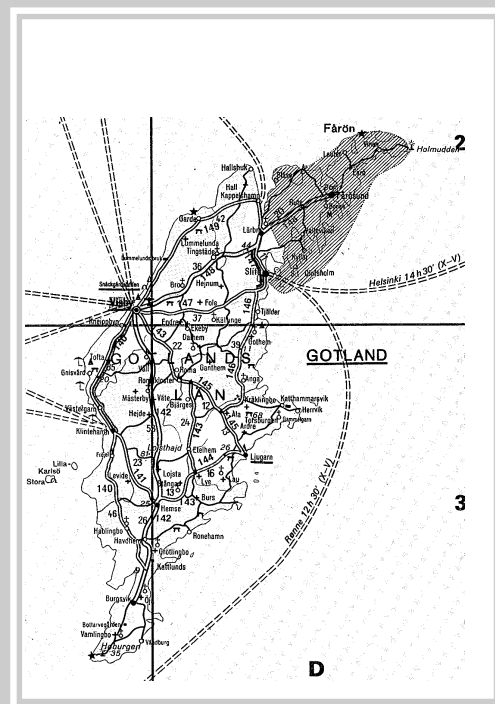
Gotland- Sverige

Fra Gotlands Genealogiska Förening har vi fået meddelelse om, at de i 1995 planlægger at udsende et hæfte med titlen „Personer, slægter och händelser under Gotlands dansktid“.

Gotland var dansk område i ca. 280 år, nemlig fra erobringen i 1361 under Valdemar Atterdag og til afståelsen ved Brömsebro-freden i 1645; desuden kort besat af Danmark i 1676-79.

Fra danske slægtsforskere og historikere efterlyser man til hæftet artikler om danskere, som i danskertiden flyttede til Gotland eller gotlændinge, som flyttede til Danmark.

Bidragydere vil få det færdige hæfte tilsendt. Interesserede kan kontakte Gotlands Genealogiske Förening, Solbergagatan 8, S-621 45 Visby, Sverige.

The Master Genealogist

af Elsebeth Paikin

Jeg har fået fat på en demo af et nyt amerikansk slægtsforskningsprogram, The Master Genealogist (TMG), som jeg allerede havde læst meget godt om - dels i den internationale slægtsforskningskonference, dels i det amerikanske blad Genealogical Computing og dels i bogen „Guide to Genealogy Software“.

Alt, hvad jeg havde læst om det, var overvældende positivt - så jeg blev naturligvis nysgerrig. Demoen er naturligvis ikke nok til at vurdere programmet på (bl.a. har jeg ikke kunnet prøve udskrifterne), men mere end nok til at min nysgerrighed og interesse blev skærpet. TMG er på en del områder revolutionerende inden for slægtsforskningsprogrammer. Jeg håber, at programmet vil kunne blive anmeldt i næste nummer af S&D, men jeg vil ikke undlade at fortælle kort om det her. Interesserede kan hente det fra forskellige BBS'er.

TMG er et købeprogram og koster US\$ 99. Programmet kræver harddisk, DOS 5.0 eller nyere versioner, og det anbefales at køre det på en 386-computer eller højere. Det fylder 3 Mb på harddisken og behøver mindst 2.5 (helst 4) Mb extended eller expanded RAM for at køre. En Windows-version er undervejs.

TMG er let at anvende, men pga de mange muligheder i programmet, vil der naturligvis gå et stykke tid, inden man har lært det at kende til bunds.

TMG har næsten ingen begrænsninger - f.eks. hvad angår databaser, antal perso-

ner i hver database, antal navne eller begivenheder pr. person og meget mere. (Dette er ikke en anmeldelse, og det vil føre for vidt at remse alt op).

Det nye og spændende er, at programmet giver mulighed for at anføre mange forskellige datoer for hver begivenhed samt angive en kilde for hver samt en angivelse af „sandsynlighedsgraden“. Dvs man kan anføre f.eks. fem forskellige datoer for død, og det kunne se ud som følger:

Peder Jensen	
død 21.12.1812 Opl. fra morfar	3
død 12.12.1812 Kirkebogen	1
død 1.1.1813 Lægdsrullen	2
død ca. 1811 Opl. i note i fotoalbum	4

1 er det mest sandsynlige
4 er det mindst sandsynlige

TMG giver ligeledes mulighed for at anføre alle de navne, en person kendes under. TMG har alt, hvad hjertet kan begære af hjælp i form af f.eks. funktions-taster, makroer, dittofunktioner m.v.

Og programmet er meget fleksibelt, således at man kan få lov til at vælge og definere efter eget ønske.

Og TMG har naturligvis GEDCOM - havde det ikke det, ville jeg ikke røre

det med en ildrager. GEDCOM er et absolut og ufravigeligt krav til slægtsforskningsprogrammer.

TMG kan også bruge indscannede billeder, udskrive i delimerede filer i forskellige formater - bl.a. naturligvis ASCII. Udskriftsmulighederne ser ud til at rumme alt undtagen 'bogform', men det er allerede på vej i næste version, og vil kunne formatteres til brug i Word-Perfect (det sidste vil ikke være dumt, hvis det kommer til at fungere!). Med programmet følger en teksteditor med 'cut and paste', søgning, 'søg-erstat', wordwrap og meget andet - altså en virkelig god indbygget editor.

Endnu en spændende nyhed er en 'Forsknings-LOG', som kan knyttes til specifikke personer, kilder m.v. TMG har også 'timelines', dato-udregning og kalender. Det opererer også med 'pull-down'-menuer ('rullegardin'-menuer) og 'hot-keys', vinduer, som kan skaleres op /ned og flyttes rundt på skærmen. Det ser ud som et program, der er værd at stifte nøjere bekendtskab med.

Elsebeth Paikin
Kildevænget 37
2100 København Ø. Tlf 39 27 24 33
samt netmail 2:234/99.8 eller besked i DIS-MEDL-konferencen på BBS'erne.

Den, der vover noget
mister fodfæstet et øjeblik.
Den, der aldrig vover noget
mister hele livet

Brothers Keeper - hjælp!

af Jens Finderup Nielsen

Ifølge John Steed er der over 300 registrerede brugere af BK i Danmark, og man kan så gætte på, at der er et stykke over 1000 ialt. Til sammenligning har PAF ca. 200 registrerede brugere.

Da BK således er vel etableret blandt danske slægtsforskere er der en sund basis for at samarbejde, ikke mindst om de nye og måske noget vanskeligere funktioner i programmet. Derfor denne anmodning om „HJÆLP!“.

På min „hotline“ får jeg dagligt opkald om problemer, lige fra de banale som Æ, Ø og Å til de meget vanskelige som nogle printere kan give anledning til. Jeg forsøger at hjælpe efter bedste evne, men må somme tider sige fra, når der er varm mad på bordet. I mange tilfælde er det vanskeligt at komme til et positivt resultat, fordi man helst skal kunne kigge problemstilleren over skulderen for at få rede på, hvad han foretager sig, mens han vandrer rundt i DOS eller BK.

Heldigvis er der også hjælp at få på anden måde. Mange steder i landet er der dannet grupper, som arbejder med BK og slægtsforskning. Det kan være i aftenkurser, studiekredse eller brugergrupper. Udover hvad der er i gang i København og omegn, har jeg hørt om sådanne aktiviteter i Aalborg, Aarhus, Herning, Ry, Haderslev og Nordborg. Der er sikkert flere. De lokale slægtsforeninger vil kunne give nærmere oplysninger.

Rich Text Format

Rich Text Format (RTF) er betegnelsen for et nyt, fælles filformat, der skulle kunne bruges i en række tekstprogrammer. Der er dog konstateret nogle variationer fra det ene program til det andet, og man kan derfor blive nødt til at vælge en variant af RTF, der passer til det anvendte program.

I forbindelse med BK5.2 er det, når filen BKREP5.EXE er dateret November 94 eller senere, muligt at udskrive Bogform og Indrykningsstavle i RTF til disk-

fil til videre behandling i et tekstprogram.

Efter at have valgt „Bogform“ i hovedmenuen vælges med F9 udskrift til „Disk med RTF“. Efter at have valgt Bogform eller Indrykningsrapport i den næste menu kan man vælge blandt følgende tekstprogrammer:

1 = Rich Text Format for Word Perfect for DOS 6.0
2 = Rich Text Format for Word Perfect for Windows
3 = Rich Text Format for Microsoft Word
4 = Rich Text Format for Microsoft Works
5 = Rich Text Format for Microsoft Publisher
6 = Ami Pro (uden navneregister)
7 = Disk med Tabs

RTF overfører en udskrift i det valgte format til en tekstfil med al formattering intakt. Det gælder fremhævede navne, fodnoter eller slutnoter, navneregister, og indentering. Navneregisteret forbliver korrekt, selv om man i tekstbehandlingen ændrer sidetal eller retter i teksten.

John Steed har afprøvet RTF funktionen med WP 6.0a for Windows, MS Word 6.0, MS Works 2.0a, og MS Publisher 2.0. Af disse kan WP og MS Word klare det hele. MS Works kan ikke klare det automatiske register og ændrer alle fodnoter til slutnoter. MS Publisher kan heller ikke klare det automatiske register, ændrer alle fodnoter til slutnoter, og kan ikke klare automatisk nummerring af sider. Man kan dog indføje sidetal efter, at teksten er importeret. John Steed har fået rapporter om, at WP skulle have problemer med „fremmede“ bogstaver, og han anbefaler derfor at bruge MS Word. Når RTF filen er blevet importeret vil tekstbehandleren vise fremhævede navne (hvis det er valgt i opsætningen af udskriften). Indrykning af afsnit vil også blive vist. Nogle af programmerne vil vise fodnoter med det samme, men i andre skal man først vælge „show footnotes“ i menuen. Fodnoter vil dog blive udskrevet, selv om de ikke bliver vist.

Det er endnu uvist, hvordan dette nye RTF format vil virke med dansk tekst. Der kan måske blive „sammenstød“

mellem tegnsæt brugt i Windows og et andet brugt i et DOS program som BK. Det er uoverkommeligt for mig at afprøve alle disse programmer, så meget mere som jeg ikke i dag bruger nogen af dem. Det vil derfor være ønskeligt at interesserede brugere af BK går i gang med at eksperimentere, og melder tilbage med godt eller dårligt nyt, som jeg så vil lade gå videre til John Steed. Han har altid været lydhør overfor vore problemer med Æ, Ø og Å. Når en bruger så har fået styr på tingene, vil det være på sin plads med en „rapport“ i dette blad til gavn for andre brugere.

BK for Windows

John Steed har lovet en Windowsudgave i 1995, men han vil også fremover understøtte DOS versionen. Hvad en Windows version vil indebære i retning af problemer med dansk tekst og tegnsæt er endnu uklart. Måske kan den danske tekst i DOS versionen overføres direkte, men det kan også ske, at man skal begynde forfra. Teksten til BK5.2 omfatter nu over 2000 linier, og der er ikke tale om en simpel oversættelse ord for ord. Jeg bruger ikke Windows, og efter at jeg har arbejdet mig op fra CPM over DOS 2, 3, 4 og 5 til 6.2 er jeg ikke sikker på, at Windows med mus er noget for mig. Jeg vil derfor muligvis være interesseret i at etablere samarbejde med en bruger, der kender BK i alle detaljer, og samtidig er rimelig kyndig i Windows. Det er muligt, at John Steed foretrækker at få styr på den engelsksprogede Windows version, før han kaster sig over at koble andre sprog på. Så vil der gå nogen tid, før den danske version bliver aktuel, men jeg hører gerne fra interesserede.

HP Fonte

Man har i nogen tid kunnet bruge nogle specielle fonte i forbindelse med udskrift på HP Laser printere. Nu er der også kommet nogle meget små 6 og 4 point fonte. Her mangler jeg igen det rette udstyr til afprøvning. Her er der en opgave for brugere med det rette udstyr, samt tid og lyst til at eksperimentere.

IGI for islandske forhold

af Steen Thomsen

I sidste nummer af Slægt og Data havde Jens Finderup en udmærket artikel med eksempler på, hvad man kan bruge mormonernes IGI til. (IGI = International Genealogical Index, en omfattende fortegnelse over dåb og vielser, men ikke dødsfald).

Især når man leder efter forfædre, der flyttede over sognegrænsen (hvorfor blev de dog ikke hjemme?) er IGI et fantastisk stærkt værktøj. MEN det skal bruges med megen omtanke, især når man søger efter Maren Hansdatter og Peter Nielsen og andre almindelige navne.

Ligesom, når man selv pløjer sin lange vej igennem kirkebogen efter et almindeligt navn, er det fristende at tage den første den bedste, i stedet for at søge tilbunds og så sortere den mest sandsynlige ud. Og IGI omfatter jo IKKE hele kirkebogen, så selv om man fandt noget i IGI, kan den rigtige stadig gemme sig i kirkebogen.

Dertil kommer, at der desværre ikke er nogen kvalitetskontrol på de oplysninger, der er kommet ind i IGI, hverken på kirkebogsafskrifter eller anetavler. Arbejdet er lavet af almindelige mennesker som dig og mig (og vi laver jo også fejl), og desuden nogen, der er mindre kritiske end os. Heller ikke de, der har samlet og sorteret oplysningerne, kan kaldes fejlfri. En af mine hovedanker er, at der er for mange af dem, som ikke kender sproget, og det kan give mange sære resultater.

Jeg har arbejdet med IGI for Island, og her er et udpluk af de rædsler, jeg stødte på:

" Der er ikke skelnet mellem ö og o, til gengæld er æ omdannet til ae.

" Der skelnes ikke mellem sønner og døtre, det myldrer feks med Guðrún Jónsson (som var Guðrún Jónsdóttir)!

" Der anføres rask væk navne i genitiv (ejefald), feks Ogmunds Pálssonar (som hed Ögmundur Pálsson).

" Sira (séra = pastor) er ofte opfattet som fornavn.

" Der er alt for mange stavefejl. F.eks. Skeftafele for Skaftafell, Þarsteinsson for Þorsteinsson, Ditlev for Ditlev, Sjarnason for Bjarnason.

" Navne, der ligner stavevarianter af hinanden er sorteret sammen, men uden konsekvens og uden kendskab til sproget: Thomsen, Thómasson, Tómasson, etc er sorteret sammen med Tumasson, men der er skelnet mellem ca 20 varianter af Cecilia, Sesselia, Sesselja, Setzeliu, etc. Sære stavevarianter og -fejl er konsekvent ikke indfanget, feks er Níelsarson (fejl) ikke sorteret sammen med Níelsson. Moral: Søg også før og efter det rigtige navn, der kan gemme sig en stavevariant eller sær stavefejl.

" Forkortelser for syssel-navnene er ikke standardiseret.

" Som kuriosum kan nævnes en herre ved navn: 2 gt. gr. Father (altså Tipoldefar).

" Der er ikke set på dødsfald, det kunne have rettet op på de værste genealogiske fejl.

" Der står ikke „ca“ ved konstruerede årstal. Moral: Stol kun på præcise datoer med kildehenvisning.

" Der er rask væk konstrueret personer og navne. Det er jo ganske uvidenskabeligt, og tilmed er det ikke altid gjort rigtigt. Feks:

Ingibjörg Stewn er datter af Stewn Bjarnasson (hun er nok Ingibjörg Steinsdóttir);

Kolbein Klettur (Kolbeinn Jónsson er karl på gården Klettur);
Chr. Fr. Hannesson søn af Hans Jacob von Scheel (burde hedde Scheel, eller i det mindste Hansson);
Guðrid Wulffsson (Guðríður, datter af kaptajn Wulff);
Ragnhildur døbes ca 1672 som datter af Sydri Karastadir, som er en gård;
Sk. Thorarensens børn hedder til efternavn: Sk.!
Mrs Karren Yoccumson er født 1777 i Moen, Robeja, dvs at Karren er hendes mand!

Det var jo nogle fæle eksempler, og de skal tjene til advarsel mod at æde hvad som helst, bare fordi det er på mikro-kort eller CD. På den anden side skal de fæle få, ikke tage al glansen af de mange solide, og de udgør heldigvis langt hovedparten.

IGI er en enorm samling, og et godt sted at søge. Hvis man bruger det med sin kildekritiske sans i behold, og som indgangsbøn til kirkebøgerne, så er man rigtig godt hjulpet.

Steen Thomsen
Frederikssundsvej 128 H, st.th
2700 Brønshøj Tlf 31 80 02 02

En slægtsbog blev til

Af: *Chris Gade Oxholm Sørensen, medforfatter til slægtsbogen: Slægten Oxholm.*

Mange har en drøm, og er måske kommet til den beslutning, at der skal fremstilles en slægtsbog, der så kan overdrages slægten, eller måske sælges, og på den måde få dækket nogle af de udgifter, man har haft gennem mange år.

Jeg vil her prøve at beskrive, hvilke erfaringer jeg har, og hvilke ting der skal med i en slægtsbog. I begyndelsen havde jeg sammen med min mor samlet en del materiale fra andre, der havde forsket i slægten gennem flere år. Vi satte os for at skrive en slægtsbog.

Det hele begyndte i sommeren 1989. På dette tidspunkt havde vi ikke noget EDB-anlæg, som kunne holde styr på de mange oplysninger, vi indsamlede. Alt blev skrevet på A5 papir, men sådan, at det var til at finde rundt i de forskellige personlige oplysninger. Bag på kartotekskortet blev der sat ekstra sider med biografiske oplysninger.

Efterhånden som antallet af personer blev større, blev det nødvendigt at tage EDB til hjælp. Vi valgte ret hurtigt Brother's Keeper (BK) som slægtsforskningsprogram. Til biografier valgte vi WordPerfect som tekstbehandler. Dette gav flere muligheder. WordPerfect kunne gemme filerne uden koder, altså som DOS-filer, hvilket BK vil have for at de kan bruges til udskrivning.

Det stod også helt klart for os, at der skulle være fotografier i slægtsbogen. Derfor eftersøgte vi anvendelige fotos rundt om i slægten. Alle de fotos, der blev modtaget med posten, ofte sammen med en lang række data, blev registreret. Alle fotos blev fotokopieret samt fik et fil-navn, der skulle bruges i forbindelse med indscanningen.

Beslutning om indholdet blev taget

Slægtsbogen skulle indeholde alle kendte og tilgængelige oplysninger om alle efterkommere i slægten Oxholm.

Der var nu sat et mål på opgaven, hvad der er meget vigtigt.

Det næste mål blev fastsat ud fra oplysninger, vi havde.

Grundlaget var den 5. november 1993, der var 300 års-dagen for vielsen mellem Anna Hansdatter og Jørgen Hermannsen. Han var den første, der brugte navnet Oxholm. Denne dato blev således vores deadline.

Det var nu aftalt, hvornår opgaven skulle være afsluttet. Dette er meget vigtigt.

Vi opdagede ret hurtigt, at det var en meget stram tidsplan, men en aftale er en aftale. Så med krum hals begyndte vi arbejdet. På enkelte områder skulle der forskes i København, både på Det Kongelige Bibliotek og Rigsarkivet. Dette arbejde fik vi hjælp til fra slægtninge, der er bosat i København, og som også havde interesse i slægtsforskning.

Forskningen i Jylland tog vi os selv af. Vi rejste til Åbenrå og Viborg for at indsamle og kontrollere oplysninger. Hjemme igen blev alle data behandlet og skrevet ind i BK.

Efterhånden som tiden gik, kom tidspunktet for den fastsatte deadline omkring slægtsbogen nærmere. Nu kunne selve renskrivningen af de mange oplysninger, der var i vores database, begynde. De sidste biografier skulle også skrives. I forbindelse med indskrivningen af biografier, blev der lånt en lang række

bøger hjem fra biblioteket. Det var håndbøger om de mange fagområder, som slægtens medlemmer havde været beskæftiget indenfor. I disse opslagsværker kan man finde rigtig mange oplysninger.

Probanden skulle findes

Som foran omtalt havde vi vor proband, den person der var udgangspunkt for slægtsbogen.

Dispositionen for slægtsbogen skulle endeligt besluttes.

Vi ville starte med at fortælle om Anna Hansdatters og Jørgen Hermannsens ægteskab samt deres sparsomme aner. Der var ikke meget at finde på den front. Derefter ville vi fortsætte med deres første barn og dettes senere ægteskab. Derefter dette pars første barn o.s.v., indtil alle ægteskaber i slægten var beskrevet.

For at kunne holde styr på alle biografierne og de mange fotografier og - ikke mindst - hvor de skulle lægges ind i teksten, brugte vi et ganske sikkert system, som gik ud på, at vi oprettede en biografi-fil og døbte den med det nummer, som slægtsforskningsprogrammet havde givet den biograferede person, og lænkede denne fil til personen. I BK skal der f.eks. skrives i notefeltet:

```
$$C:\BK52\BIO\BIO-2034.TXT
```

For personer, der havde et to-cifret nummer, ville det komme til at se sådan ud:

```
$$C:\BK52\BIO\BIO-0024.TXT.
```

Når der var tale om et foto, der skulle med i forbindelse med en person, blev der i noterne skrevet:

```
C:\BK52\FOTO\FOTO2034.TIF eller  
C:\BK52\FOTO\FOTO0034.TIF
```

De fire bogstaver kunne fortælle, hvilken fil-type, der skulle ind på stedet. F.eks. havde vi også dokumenter med. De kom så til at hedde:

daab####.tif
viet####.tif
død_####.tif
og for genstande brugte vi fil-navne som:
skib####.tif eller
hus_####.tif for ejendomme.

Når man undlader at sætte to \$\$ foran, tror BK, at det er en ganske almindelig tekst, der skal skrives med, hvad det også i første omgang er. Jeg kommer tilbage til, hvad der sker med denne tekstlinje. Hele dette forløb er illustreret nedenfor i grafikken.

Kildehenvisningerne, som er en meget vigtig del af en slægtsbog, valgte vi at lade indgå i de enkelte biografier. Dette gjaldt også citater og delcitater, som blev taget fra de trykte kilder.

Da alle biografierne var skrevet færdige, og den sidste korrektur på de indtastede data var gennemført, blev der oprettet et nyt katalog under BK, og der blev lavet en ny database ud fra arbejdsdatabasen,

som indeholdt de ca. 6.000 slægtninge, rigtigt lænket sammen med de mange tilhørende biografi- og illustrationsfiler. Men numrene var et sandt rod. Så ved hjælp af hjælpeprogrammerne i BK kopierede vi alle personer over til den nye database med vores proband som nummer 1. Alle efterkommerne fik på denne måde stigende numre, som kunne bruges som register og henvisningsnumre. Husk her at tage en sikkerhedskopi og dan den nye database i et nyt katalog på harddisken.

Deadline blev nået og overholdt.
Bogen blev skrevet.

Efter midnat, natten mellem den 5. og 6. november 1993, blev dagen, eller rettere sagt natten, hvor BK blev sat til at udskrive slægtsbogs-filen, en ren DOS fil, som kunne exporteres til redigeringsprogrammet. Her blev der igen taget en sikkerhedskopi. Det er meget vigtigt med disse sikkerhedskopier.

Registreret blev udskrevet

Fidusen ved at give hver person et nyt nummer inden tekstfilen blev dannet, er egentlig ganske klar, idet slægtsbogen kunne bruges med reference til databas-

ens nummerhenvisninger som før omtalt. Der var også mulighed for, at man i registeret kunne henvise til den samme person med flere indgangsvinkler, f.eks. kendte kalde-, brugs- og stednavne, som havde relationer til slægtens navn Oxholm. Og for alle dem, der havde skiftet navn, oftest efternavnet for kvinders vedkommende i forbindelse med ægteskab.

Fotobehandlingen

Som før omtalt havde vi modtaget en lang række fotografier, desuden en del dokumenter, der var velegnede til gengivelse i en slægtsbog, deriblandt dåbs-, vielses- og dødsattester. Disse mange illustrationer blev indscannet som TIF-filer. TIF-filer har den fordel, at de kan komprimeres og genbruges i et redigeringsprogram. På den måde spares der en del plads på harddisken.

Redigeringen af bogen

Nu skulle der tages stilling til bogformat og udseende. Vi valgte A4 formatet og et kraftigt mørkeblåt omslag med guldrtryk på ryggen.

PC'en var blevet bygget om med hjælp fra flere sider således, at den nu havde en harddisk på 1.200 Mb og 16 Mb

BK 5.2			
M		ENDRING	15-Sep-1994
Navn:	Aage Christian Gade Sørensen	#2265	Køn: M
Født:	29 Jan 1959	i: Århus C. Århus Domsogn	
Døbt:	24 Apr 1959	i: Århus Domkirke	
Død:		i:	
Begravet:		i:	
Konfirme:	_____ 1974	i: Tilst kirke, ved Århus	
Tavle nr:	C.46	Stilling: Skribent og Chauffør	Alder: 35
Far:	Kjeld Gade Sørensen	#2264	
Mor:	Mette Oxholm Ingerslev-Jensen	#2263	
Ægtef:	Susanne Olesen	#2266	
Viet:		i:	
Samskræ:		i:	
	Gift N	Skilt	I året
Noter for Aage Christian Gade Sørensen			
Navneændring til: Chris Gade Sørensen i 1977.			
Navneændring til: Chris Gade Oxholm Sørensen i 1993.			
\$\$D:\BK50\BIO\bio2265			
D:\BK50\OXHOLM\FOTO\FOTO2265.tif			

↑ ↓ vælg linie, F5 gå til ekstern tekstfil. F1 færdig med noter.

RAM-hukommelse. Styreprogram blev OS/2, version 2.1 med Windows.

Dette gav den fordel, at der kunne arbejdes på samme tid på flere opgaver, her specielt udskrivnings opgaven.

Til at redigere bogsiderne valgte vi Aldus PageMaker, og til fotobehandlingen blev brugt PhotoStyler fra samme firma. Efter at tekstfilen fra BK var blevet overført, kunne vi begynde at overføre de ca. 350 fotos til siderne, således at hver enkelt side blev en flot helhed i fin balance.

Et par enkelte tips:

Fotos, hvor personernes ansigt vender mod venstre, sættes i højre side og omvendt for de, der ser mod højre.

Resten må placeres på en sådan måde, at siden får en naturlig helhed. Bygninger er det ofte bedst at placere midt på siden. Hvis man har illustrationer med biler, fly, skibe eller andre ting, vil siden fremstå roligst, når det ser ud, som om de bevæger sig ind i bogen og ikke ud over kanten på siden.

Her var det, at linien fra noterne i BK kommer ind, da man blot skulle søge efter en linie, hvor der stod c:\bk52\.....

og her stod der så hvilken illustrationsfil, der skulle indsættes i teksten. En let måde at holde styr på, hvilke fotos der skulle placeres hvor. Efter at filen var indsat det rigtige sted, kunne linien med oplysningen om foto-fil-navnet slettes.

Nu kunne vi meget hurtigt se, efterhånden som slægtsbogen tog form, at den ville blive stor. En tekstfil, fixet op med de ca. 350 fotos, illustrationer og andre grafiske tiltag, samt en register-fil, lavet i BK viste, at bogen nu var på 583 sider.

16 sider

Under redigeringen havde vi kontakt til en bogtrykker, der fortalte os, at sideantallet skulle passe med tallet 16, da der bliver trykt 8 sider på et ark, og derefter 8 på den anden side af arket. Deraf tallet 16.

På dette tidspunkt manglede vi kun nogle ganske få sider, som hører med til en bog. Det var titelbladet, forord, oplysninger om brug af bogen samt hvem, der havde givet os speciel megen hjælp.

Økonomi

Da slægtsbogen er en efterslægtsbog, var der et begrundet håb om, at det kunne løbe rundt økonomisk. Vi valgte at skrive til alle dem, som vi havde adresser på, og fortalte, at nu kunne man bestille slægtsbo-

gen, og at man skulle indbetale beløbet nu. Samtidig søgte vi om tilskud til udgivelsen ved flere fonde. Denne sidste mulige indtægtskilde gav dog ikke noget.

Men med baggrund i de forudbetalte eksemplarer samt egen kapital, ser regnestykket således ud et år efter deadline og et halvt år efter udgivelsen. Bogtrykkerudgiften er betalt. Desuden nødvendige omkostninger til RAM-hukommelsen og en ny harddisk. Bogtrykkerudgiften var på ca. 140.000.- kr. incl. indbinding og moms. Hertil kommer omkostningerne i forbindelse med transport og - ikke mindst - porto til forsendelsen af de mange bogpakker til både ind- og udland.

Oplag på 240 eksemplarer

Såfremt alle eksemplarer bliver solgt ad åre, vil projektet give et forsigtigt overskud på mellem 20 og 35.000 kr. minus moms og skatter. I dag ligger vi inde med omkring 75 eksemplarer.

En god oplevelse

Den oplevelse det er, at udgive en bog, at det er ens egen slægt, der nu får sin egen og første slægtsbog. Det er en ubeskrivelig glæde at sidde i sommervarmen med den færdige bog og se sit eget navn som forfatter. Men rig bliver man ikke af at udgive slægtsbøger. Men man bliver rig af at kende sine rødder.

En anden, men mindst lige så stor positiv glæde er den kontakt, der er kommet til rigtig mange slægtninge. Man kommer til at lære meget. Ikke bare omkring det at indsamle oplysningerne rundt i de mange arkiver, men man får også en forståelse for at sætte en større tekst op, og hvad det indebærer af problemer, både på hjemmefronten og blandt dem, man omgås i det daglige. Specielt hvis man arbejder sammen med andre, så har man også nogle at dele de mange positive oplevelser med. Jeg kan kun anbefale at komme i gang med en planlægning.

Hvilke ting skal der tages højde for, når en slægtsbog skal udarbejdes?

Oxholm, Søren Casper	* 1883 >>	4094
Oxholm, Søren Martin	* 1857 >>	4092
Oxholm, Tage Frederik	* 1928 >>	296
Oxholm, Teoline (Kristensen)	* 1860 >>	4093
Oxholm, Terje	* 1966 >>	4077
Oxholm, Theodor	* 1900 >>	2109
Oxholm, Theodor Emil Georg Mon.	* 1884 >>	2094
Oxholm, Theodor Smidt	* 1866 >>	2104
Oxholm, Theodor Smidt	* 1820 >>	2025
Oxholm, Thomas Christian	* 1980 >>	2018
Oxholm, Thomas Lomme	* 1963 >>	3054
Oxholm, Thomas William	* 1846 >>	3896
Oxholm, Thor	* 1917 >>	4177
Oxholm, Thora (Sundby)	* 1880 >>	4095
Oxholm, Thorbine (Joachimsen)	* 1887 >>	4207
Oxholm, Thordis Nimmi (Nylænde)	* 1914 >>	4178
Oxholm, Thorolf	* 1887 >>	4206
Oxholm, Tom Erik	* 1959 >>	4055
Oxholm, Torben	* 1881 >>	2367
Oxholm, Torben	* 1954 >>	3752
Oxholm, Torben Alexander	* 1932 >>	3047
Oxholm, Tordis Margrethe	* 1909 >>	4096

Udsnit af registeret fra slægtsbogen: Slægten

Oxholm

[*= fødselsår]

[>> = henvisningsnummer til bogen]

[(navn) = dødsår, hvorunder oplag er mulige]

1. Find en i familien, man kan arbejde sammen med. Både som støtte og for at kunne bruge hinanden som arbejdsheste. Når den ene bliver træt, kan den anden trække, så arbejdet ikke stopper.
2. Sæt et præcist mål for, hvilke oplysninger, slægtsbogen skal medtage, og måske hvad der ikke skal med.
3. Sæt en eller flere deadlines. En for, hvornår man standser indsamlingen af data, og en for, hvornår biografierne skal være færdigskrevet.
4. Undersøg de økonomiske betingelser. Herunder, hvor stort kan oplaget eventuelt blive.
5. Hvordan skal slægtsbogen se ud, når den står på hylden hos familien. Skal den indbindes, eller skal den blot udskrives fra den printer, jeg har, eller er det nødvendigt med indkøb af nyt materiel til PC'en.

6. Undersøg om det udstyr, der er til rådighed, er godt nok, eller om man skal ud i byen og købe hjælp.
  7. Husk kildehenvisninger i teksterne, og at give oplysning om citater.
  8. Hvis der bruges fotos, tegninger eller en anden form for illustrationer, husk da, at der kan være copyright, og husk at sætte kunstnerens navn under, hvis han kendes. Hvis det er muligt, skaf en tilladelse. Det kan blive dyrt, hvis man ikke har lov til at benytte en illustration.
  9. Opstil en fast plan for, i hvilken rækkefølge de forskellige afsnit skal komme i bogen. Se herunder.
- Forslag til inddeling i en slægtsbog**

Titelblad
Indholdsfortegnelse med sidehenvisning
Forord

Tak til eventuelle bidragydere
Vejledning i brugen af bogen, gerne med eksempler
Oversigt over koder og andre tegn
 Brug ikke flere koder eller specialtegn end nødvendigt
Slægtens oprindelse
 Indledende fortælling
Slægtsbeskrivelsen, eventuelt inddelt i slægtsgrene
Løse personer
 Personer som eksempelvis har slægtsnavnet, men ikke har kunnet placeres
Stedregistre
Personregistre, incl. dåbsnavne, navneændring samt kendte brugsnavne
Kildehenvisninger og litteraturliste
Fejl og rettelssider
 (Der kommer altid små rettelser til sidst, og små fejl opdages få timer før trykningen.)
Note-sider
 til når bogen er trykt og leveret.
 Her kan resten af de sidste 16 sider bruges

HUSK. Eftersend fejl og rettelssider til de, der har slægtsbogen, ca. 1 år efter udgivelsen

[2265]

[A] **Aage Christian Gade Sørensen**, født 29. januar 1959, Århus C. Århus Domsogn, døbt 24. april 1959, Århus Domkirke. Se tavle nr.: C.46, Stilling: Skribent og Chauffør, og Susanne Olesen

[2266], Kaldet Sanne. Født 23. oktober 1962, Horsens, Kloster Sogn, døbt 2. december 1962, Horsens, Kloster Kirke, (datter af Tobaksspinder Elmar Olesen og Gurli Grethe Petersen) konfirmeret 14. april 1977, Horsens, Sønderbro Sognekirke. Chris konfirmeret i 1974, Tilst Kirke, ved Århus. Navneændring til: Chris Gade Sørensen i 1977. Navneændring til: Chris Gade Oxholm Sørensen i 1993, således at deres søn kunne få navnet Oxholm.

Chris Gade Sørensen fik sin skolegang i Grønland, og afsluttede med udvidet teknisk 10.-klasse i Århus i 1979, hvorefter han tog handelsuddannelse i FDB, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Efter at have været i flere handelsbrancher, erhvervede han egen taxa i Århus. Fra 1988 var han ansat som chauffør ved Århus Sporveje.

Desuden var Chris svæveflyver fra 1975, med sit polsk byggede fly, en Foka III., hvor han deltog i flere mesterskaber, senere som flyveleder, dommer og videreuddannedes til førsteinstruktør, hvorefter han i flere år virkede i instruktionen af nye piloter. Som medlem af Hjemmeværnet fra 1978, var han en lang periode informationssekretær og delingsfører med rang af sekondløjtnant. Chris var politisk aktiv og opstilledes i 1989 for partiet CentrumDemokraterne til Folketinget, men opnåede dog ikke valg, siden opstilledes han igen i 1993 til Århus Byråd. I 1991 etablerede Chris Gade Sørensen eget bogforlag, Forlaget Oxholm, med det formål, at udgive sit filatelistiske katalog over danske brotpestemplernes brug igennem 100 år, Det var derfor naturligt, på dette forlag at udgive den foreliggende slægtsbog over slægten

Oxholm, hvortil han var medforfatter, og specielt varetog program- og systemplanlægningen på EDB-siden, som nævnt i forordet.

[2267]

1. **Hans Ulrich Oxholm Sørensen**, født 10. september 1993, Århus, døbt 30. januar 1994, Kolt Kirke. Se tavle nr: C.46.

[2268]

[B] **Stine Gade Sørensen**, født 29. juni 1962, Århus C. Århus Domsogn, døbt 19. august 1962, Estvad Kirke, ved Skive. Se tavle nr: C.46, Stilling: Social- & sundhedshjælper, gift 6. juni 1981 i Tilst Kirke, ved Århus med Jesper Bo Pedersen [# 2269], født 20. november 1954, København S, (søn af Svend Børge Pedersen og Solveig Irene Sørensen), Stilling: Køkkenchef.

Foto: Stine og Jesper Pedersen.

Nogle sider fra slægtsbogen:

Slægten Oxholm.
ISBN. 87-983716-2-2
udgivet på Forlaget Oxholm.
Af.
Mette Oxholm Sørensen og
Chris Gade Oxholm Sørensen.

SLÆGTSHISTORISK DAG

på Landsarkivet for Sønderjylland
Haderslevvej 45, Aabenraa
lørdag 8. april 1995 kl. 9-15.30

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland har besluttet at forsøge en ny form for slægtsforskertræf begrænset til en enkelt dags program og med mulighed for at deltage uden overnatning, endog med mulighed for at medbringe egen frokostkurv, så at udgiften ved at deltage er væsentligt begrænset i forhold til et week-end-ophold.

SSFs kursus er jo efterhånden blevet et eksklusivt foretagende, der kun har plads til en minimal del af vore mange tusind medlemmer.

Vi tror på, at der er et behov for mere kontakt på medlemsplan, og på, at naboforeningernes medlemmer ofte har fælles interesser.

Dette gælder vel i særlig grad for foreningerne ved den gamle grænse mellem kongeriget og hertugdømmerne. Mange af vore medlemmer har behov for at kende de særlige muligheder, der gælder for arbejdet på den anden side af dette skel, repræsenteret ved Viborg og Aabenraa med hver sine specielle muligheder i arkiverne.

Landsarkivet i Aabenraa har været velvillig over for idéen, og Folke-universitetet i Aabenraa samarbejder om foredragsholderne.

Tilmelding sker senest 15. marts ved indsættelse af 50 kr. på postgiro nr. 1 50 40 88
Slægtshistorisk Forening Sønderjylland
6320 Egersund

SSF-medlemmer er hjerteligt velkomne, vi må blot anmode om at få tilmeldingerne rettidigt for at kunne afpasse det praktiske arrangement efter antallet. Der vil vel næppe melde sig over 100 ialt, men skulle det ske, må vi skuffe de sidst tilmeldte, derfor tidsfristen.

Som område for dagens to foredrag har vi valgt at få belyst, hvor man skal lede efter søens folk. De flyttede mere end de fleste andre, efterhånden som deres erhvervsmuligheder blev ændret.

Kl. 11:30 vil Poul Holm tale om:
Fiskeriet - et mobilt erhverv 1800-1920

Kl. 14:00 vil Anders Monrad Møller tale om:
Provinssøfarten - den lille søfart i 1700-tallet, som blev stor

Der vil blive lejlighed til at opsætte efterlysninger og til fremlæggelse af slægtshistorie.

OBS Hurtig tilmelding

Generalforsamling i DIS-Danmark

DIS-Danmarks ordinære generalforsamling

Lørdag d. 22. april 1994 kl 13.00-17.00

i salen på Åby bibliotek, Ludvig Feilbergsvej 7, 8230 Åbyhøj.

DAGSORDEN :

1. Valg af ordstyrer
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab for 1994
4. Budgetudspil for 1996
Herunder også fastsættelse af kontingent for 1996
(bestyrelsen foreslår uændret 100 kroner)
5. Ændringer af de gældende vedtægter (se vedlagte forslag)
6. Indkomne forslag
7. Valg
  - 2 bestyrelsesmedlemmer er ordinært på valg :
Jens Verner Nielsen
Hanne Marie Rud
Begge er villige til genvalg
  - 1 bestyrelsesmedlem er ekstraordinært på valg :
Villy Danielsen måtte udtræde midt i valgperioden
p.g.a. arbejde og et nyt bestyrelsesmedlem skal vælges.

  - 2 revisorer og 1 revisorsuppleant er på valg
Ole Jensen, Nordborg
Torben Devantier, Mørke
Jette Stoltenberg, Brøndby Strand (suppleant)

- OBS. Antal personer på valg kan blive påvirket af vedtægtsændringerne.
8. Eventuelt

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal ifølge vedtægterne være sekretæren Jens Verner Nielsen, Bageryden 1, Høruphav, 6470 Sydals i hænde senest 4 uger før generalforsamlingen.

Efter generalforsamlingen vil tidligere personalechef Verner Nielsen ved Viborg Kommune fortælle om sin tid under 2. verdenskrig som nedkastningsleder for Midtjylland.

DIS-Danmark

Regnskab

Året 1994

Indtægter

Kontingent, 1144 medlemmer (note 1)	91.520,00
Medlemsmøder (note 2)	8.290,95
Forskerregister	4.730,00
Dis-blad	1.914,00
Gl. Slægt & Data	60,00
Hvem Forsker Hvad	6.370,00
Disketter (note 3)	261,50
Særnummer, slægtsprogrammer	3.139,60
Sogneprogram	720,00
Utility programmer	2.600,00
Særnummer Scanning	200,00
Særnummer Kildeoversigt	4.204,60
Kildeoversigt på diskette	6.470,00
Koki/Saki materiale	205,00
Renter (note 4)	<u>1.444,15</u>
INDTÆGTER IALT	132.229,80

Udgifter

Disketter, beholdning primo	1.573,00
Køb i løbet af året	<u>4.245,36</u>
	5.818,36
Beholdning ultimo	<u>1.626,00</u>
Disketter forbrug	4.192,36
Afgifter, royalties (note 5)	4.590,00
Porto (note 6)	18.740,25
Slægt & Data	42.949,85
Særnummer 1994, Scanning	4.218,67
Bladporto	9.046,28
Leje lokaler/udstyr	3.100,00
Foredragsholdere	3.129,25
Gebyrer GiroBank	862,25
Telefonudgifter	107,43
Administrationens møder (note 7)	12.201,56
Kontorartikler	2.182,80
Tryksager	3.853,39
Diverse (note 8)	<u>120,00</u>
UDGIFTER IALT	109.294,09
OVERSKUD	22.935,71

132.229,80

AKTIVER pr. 31.12.1994

Foreningens modems	5,00
Beholdning disketter	1.626,00
Debitorer	3.940,00
Alm. Brand Bank, konto 424764	31.415,91
Giro 501-2058	<u>20.034,82</u>
AKTIVER IALT	57.021,73

PASSIVER pr. 31.12.1994

Overskud fra 1993	9.675,76
Resultat for 1994	<u>22.935,71</u>
Foreningens egenkapital	32.611,47
Kontingent 1995 modtaget i 1994	22.100,00
Skyldig moms	<u>2.310,26</u>
PASSIVER IALT	57.021,73

NOTER

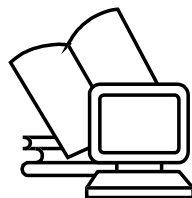
- 1) Ultimo 1993 havde foreningen 903 medlemmer. Tilgangen i årets løb var (medl. nr. 2480 - 2231) = 249, medens 8 blev udmeldt.
- 2) I deltagegebyr på kr. 20.- reguleres for salg af kaffe og småkager/indkøb af samme.
- 3) Foreningen sælger ikke disketter til medlemmer. Der er her tale om samkøb af disketter og „salget“ er sket til kostpris.
- 4) Alm. Brand Bank har ydet kr. 1415,91, GiroBank kr. 28,24 (og her er vi kommet til at betale gebyrer på kr. 862,25, som det fremgår andetsteds i regnskabet).
- 5) Heraf kr. 2580.- til Hvem Forsker Hvad for vort salg af disketter i 1993.
- 6) Bortset fra kr. 3188,50 til porto for udsendelse af girokort til medlemskontingent, er resten portoudgifter, der er refunderet bestyrelsesmedlemmer, revisorer og andre i forbindelse med deres arbejde for foreningen, herunder fremsendelse af solgte tryksager og disketter.
- 7) Heraf rejseudgifter, refunderet i forbindelse med bestyrelsens møder etc.
- 8) Heraf kr. 70.-, der er afskrevet som tab på debitorer. Desuden kr. 50.-, som var bogført i 1993 som tilgodehavende, selv om det var betalt (før fakturaen blev udskrevet).

Bestyrelsens beretning

Det er altid skønt, at skulle aflægge en beretning, når det går godt for en forening.

Vores forening er i kraftig vækst, og i det forløbne år (1994) er medlemstallet vokset fra 903 pr. 31. december 1993 og til 1144 pr. 31. december 1994. Økonomien er blevet meget bedre i forhold til 1993, hvor vi faktisk havde et lille underskud på ca. 2000 kroner, bl.a. på grund af et forholdsvist dyrt særnummer. I 1994 har vi derimod haft et overskud på næsten 23.000 kroner. Det giver os meget frie hænder i de(t) kommende år, selv om vi nok må regne med en del udlæg i forbindelse med forberedelserne til Nordisk Konference i 1996, der arrangeres i fællesskab med Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF), og Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie; konferencen holdes i dagene 31. maj til 2. juni 1996.

Slægt & Data

Vores medlemsblad er udkommet med 4 numre i 1994, og sidetallet har ligget på 36-40 pr. nummer. I sit ydre har bladet ændret en del udseende i 1994. Vi har for første gang i bladets historie inddraget andre trykfarver end den sorte, og i det hele taget har vi forsøgt at gøre bladet mere læsevenligt, bl.a. ved at tage flere supplerende illustrationer med.

Indholdsmæssigt har vi forsøgt at omstrukturere, så indlæg om samme emne bliver bragt samlet, f.eks. „produktnyt“, hvor korte nyheder om de enkelte slægtsforskningsprogrammer er samlet.

I årets løb har vi i samarbejde med designer Ida Jerichow fået udarbejdet et nyt logo, som er foreningens eget, og som erstatter det gamle computerlogo.

Det nye logo vil efterhånden optræde i flere og flere DIS-sammenhænge.

Girokortet til kontingent

For første gang har vi i 1994 ladet girokortet til betalingen af kontingent indgå i et smudsomslag til Slægt & Data. De sidste par år har vi ellers udsendt det som en selvstændig enhed omkring årsskiftet, men da den seneste udsendelse kostede ca. 4 kroner pr. medlem, har vi nu valgt denne lidt billigere løsning.

Årets særnummer 1994

Traditionen tro - hvis man kan sige det efter 2 år - udsendte vi sammen med septembernummeret af Slægt & Data et særnummer. Det havde denne gang „Scanning“, som hovedtema. Mens de to tidligere særnumres indhold i høj grad hvilede på særnumrenes redaktører, så lavede vi som noget nyt et særnummer, hvori omtrent halvdelen af indholdet var brugererfaringer, skrevet af personer udenfor bladets redaktion.

Medlemsmøder

De fleste møder (ca. 10) har vi holdt i København, men der har også været DIS-møder i Aalborg, Fredericia og Odense. Emnerne har været meget varierede og har nærmest dækket hele spektret fra edb til slægtsforskning. Et af møderne skal lige fremhæves, og det var mødet i København d. 10. december om slægtsforskningsprogrammer, som havde samlet ikke mindre end 130 deltagere. Emnet er meget centralt for os EDB-slægtsforskere. Med jævne mellemrum er det nok en god idé, at vi satser på sådanne program møder, hvor vi kan få udvidet vore horisonter og få et indtryk af, hvad der rører sig på området.

Nye vedtægter

I forbindelse med generalforsamlingen 1994 blev det besluttet, at DIS-Danmarks vedtægter skulle revideres. Bl.a. var der betænkelighed ved, at bestyrelsen selv kan finde et midlertidigt bestyrelsesmedlem, hvis et bestyrelsesmedlem træder ud af bestyrelsen mellem to generalforsamlinger. Vi har i bestyrel-

sen udarbejdet et udkast til nye vedtægter, som vi fremlægger på generalforsamlingen i 1995.

Bestyrelsesarbejdet

Foruden forberedelserne til de nye vedtægter har vi bl.a. diskuteret DIS-Danmarks tilknytning til de øvrige historiske foreninger, som f.eks. Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie (der stiftede vores forening som en underafdeling i 1987), SSF, DHF (Dansk Historisk Fællesråd) og Dansk Dataforening.

På grund af arbejdsmæssig forflytning måtte foreningens næstformand, Villy Danielsen, desværre træde ud af bestyrelsen midt i året, og vi vil her benytte lejligheden til at takke ham for hans arbejde for foreningen.

Kontor & Data

I dagene omkring 1. oktober 1994 deltog DIS-Danmark for første gang i en større datamesse. Økonomisk kunne/ville vi ikke selv købe en stand på messen, men via et samarbejde med en af hardware-udstillerne (IBM) kunne vi alligevel komme til at demonstrere forskelligt software til slægtsforskning på messen og dermed udbrede kendskabet til computerens muligheder i slægtsforskningen. Dette havde vi stort held med, og vi fik bl.a. god omtale i dagspressen i den forbindelse.

Kildeindtastningsprojektet

Omkring 200 indtastninger efter SAKI-modellen er nu afleveret til Dansk Data Arkiv (DDA) i Odense; mere end 100 indtastninger er kommet til det seneste år.

I SAKI-udvalget (Samarbejdsgruppen til Kildeindtastninger) har der været afholdt møder i det forløbne år, og en henvendelse til Rigsarkivet omkring kopispredningen, har bl.a. betydet, at Rigsarkivets indbundne kopier af de ældste folketællinger er overflyttet til DDA i Odense og kan udlånes derfra på særlige betingelser.

KOKI-gruppen (KOordinationsgruppen til Kildeindtastninger) har i det forgangne år sat indtastere forbindelse med hinanden for korrekturlæsning, og udarbejdet skabeloner til flere databaseprogrammer. KOKI har videreudbygget Kildeoversigten på diskette med oplysninger om nye igangværende eller afsluttede indtastninger/afskrifter; disketteudgaven indeholder nu ca. 3900 enheder.

Hvem Forsker Hvad

Årbogen Hvem Forsker Hvad (HFH) startede for mere end 25 år siden på et initiativ af Samfundet for dansk genealogi og Personallistorie. Siden kom Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF) med som udgiver af HFH.

Da DIS-Danmark, der også er en landsdækkende forening, har interesse i udsendelsen af HFH, så var det nærliggende, at vi også blev inddraget som medudgiver, bl.a. fordi vi i de senere år har stået for udgivelsen af disketteudgaven. I det forløbne år har vi derfor fået det

mere formelle på plads omkring vedtægterne for HFH på en sådan måde, at vore tre foreninger nu i fællesskab står som udgiver af HFH.

Læsekredsen

Som måske bekendt udveksler vi medlemsblade med flere af vore søsterforeninger i udlandet, og nogle af disse cirkulerer blandt interesserede DIS-medlemmer.

BBS-kommunikation

Endnu er det kun et mindretal af foreningens medlemmer, som „taler sammen“ via modem, men dette antal vil nok blive større i de kommende år. Vi har bl.a. en særlig DIS-Danmark konference „DIS-Medl“, hvori vi slægtsforskere kan kommunikere om stort og småt vedrørende vores slægtsforskning og om DIS' aktiviteter.

Testudvalg

I bestyrelsen har vi ikke kunnet overkomme, at foretage en afprøvning af slægtsforskningsprogrammerne på markedet, hvorfor vi i det forgangne år har taget initiativ til oprettelse af et par test-

udvalg - et for MAC-computere og et for DOS-maskiner (et forsigtig gæt er, at ca. 1/20 af foreningens medlemmer bruger MAC-maskiner). Vi har til hver af de to typer fået kontakt med ca. 8 brugere, som har tilbudt at være med til at teste programmer.

Forskellige omstændigheder har gjort, at opstarten har trukket lidt ud, men nu er udvalgene så småt ved at komme igang.

Afsluttende

Det var lidt om, hvad der er foregået i foreningen i det seneste år. Er der idéer til nye tiltag eller eventuelle forbedringer af de eksisterende aktiviteter, hører vi meget gerne herom. Det kan f.eks. være emner til vore møder eller emner til artikler i vores medlemsblad. Det kan alt sammen være med til at gøre DIS-Danmark endnu mere levende.

Ny udgave af DIS-Danmarks Utility-diskette

Der er nu udkommet en ny udgave af vores utility-diskette. Den indeholder flg. „hjælpe-programmer“ til DOS-computere. Den kan købes for 50,- kr. (incl. moms og forsendelse) eller gratis opdateres, hvis man allerede har købt en tidligere version hos: DIS-ekspeditionen: Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby.

Ved opdatering bedes man indsende disketten samt en frankeret svarkonvolut (5 kr).

BK2PDOX.ZIP	ØK data til Paradox
FIN120.ZIP	Finish Line
PRN2FILE.COM	Print til en fil istædt for til printer
SLICE.ZIP	Del store filer til flere disketter
PKZ204G.EXE	Pakke programmet PKZIP
SOGNDISK.ZIP	DIS-Danmarks sognediskette
PCXDUMP.ZIP	Skæmprint til grafik-fil
FP-215.ZIP	Virus-scanner programmet FPROT
IGI25544.ZIP	IGI-program

Forslag til nye vedtægter

På generalforsamlingen i 1994 fik bestyrelsen den opgave, at omarbejde vedtægterne, så der vælges suppleanter til bestyrelsen. Bestyrelsen har valgt at foreslå et helt nyt sæt vedtægter. De største ændringer er indførelse af suppleanter til bestyrelsen, formålsparagraffen og valg til bestyrelsen. Herudover er bestyrelsens funktion og tegningsrettigheder vedtægtsfæstet.

Bestyrelsens forslag til vedtægter for DIS-Danmark

§ 1. Navn og hjemsted

Foreningens navn er DIS-Danmark, Data i Slægtsforskning.

DIS-Danmarks hjemsted er den til enhver tid værende formands adresse.

DIS-Danmark er stiftet af „Samfundet for dansk genealogi og Personallhistorie“ (Samfundet).

§ 2. Formål

DIS-Danmarks formål er at:

- skabe et forum for databehandling i slægts-, personal- og lokalhistorie,
- afholde foredrag, møder og anden oplysningsvirksomhed,
- medvirke til at gøre kilder tilgængelige i elektronisk form,
- samarbejde nationalt og internationalt med andre foreninger og udbrede kendskabet til informationsteknologi i slægts-, personal- og lokalhistorie,
- have et internationalt samarbejde med andre foreninger med tilsvarende formål om informationsteknologi

bl.a. gennem udgivelse af bladet SLÆGT & DATA og evt. andre former for publikationer

§ 3. Medlemmer

Medlemskab opnås ved indbetaling af kontingent for indeværende år.

Æresmedlemmer kan udnævnes af bestyrelsen. Æresmedlemmer er kontingentfrie.

Et medlem slettes, når kontingentet ikke er betalt rettidigt.

Efter indstilling fra bestyrelsen kan generalforsamlingen med 2/3 majoritet af de fremmødte beslutte at ekskludere et medlem, som handler til skade for foreningen.

Kontingent til DIS-Danmark fastsættes på den årlige generalforsamling. Herudover kan DIS-Danmark oppebære indtægter og afholde udgifter i forbindelse med udgivelser samt ved afholdelse af møder, kurser o.l.

§ 4. Bestyrelse

DIS-Danmark ledes af en bestyrelse på mindst 5 og højst 9 medlemmer. Medlemmer vælges på DIS-Danmarks generalforsamling for 3 år ad gangen. Genvalg kan finde sted. Suppleanter til bestyrelsen vælges for 1 år.

Afgår et bestyrelsesmedlem i utide, indtræder en suppleant i stedet. Er der ingen suppleanter kan bestyrelsen vælge en stedfortræder blandt medlemmerne. Denne suppleant eller stedfortræder sidder til næste ordinære generalforsamling, hvor suppleringsvalg finder sted for resten af valgperioden.

Bestyrelsen konstituerer sig umiddelbart efter generalforsamlingen med formand, næstformand, kasserer og sekretær. Bestyrelsen varetager foreningens tarv udadtil og indadtil.

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Bestyrelsesmøde afholdes, når formanden finder det fornødent, eller mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne kræver det. Indkaldelse finder sted skriftligt med angivelse af dagsorden.

Over bestyrelsesmøderne føres beslutningsreferat, som underskrives af formanden eller næstformanden og referenten.

Bestyrelsen træffer beslutning ved simpel stemmeflerhed, men er kun beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne er til stede. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.

Derudover vælges af og blandt bestyrelsen en ansvarlig redaktør, der redigerer SLÆGT & DATA. Bestyrelsen kan efter behov nedsætte udvalg, arbejdsgrupper o.l. med medlemmer udenfor bestyrelsens kreds.

§ 5. Generalforsamling

Foreningens højeste myndighed er generalforsamlingen. Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af april måned.

Ordinær generalforsamling indkaldes med mindst 3 ugers varsel af bestyrelsen. Indkaldelse skal indeholde dagsorden og de fornødne bilag. Til den ordinære generalforsamling skal dagsorden indeholde følgende punkter:

- a. Valg af dirigent.
- b. Bestyrelsen aflægger beretning for det forløbne år.
- c. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse og bestyrelsen fremlægger det reviderede budget for indeværende år.
- d. Behandling af indkomne forslag.
- e. Fremlæggelse af budget for det kommende kalenderår, herunder fastlæggelse af kontingentet for det kommende år.
- f. Valg af medlemmer til bestyrelsen + 2 suppleanter.
- g. Valg af 2 revisorer + 1 suppleant.
- h. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 1. februar.

Generalforsamlingen ledes af en dirigent, som ikke må være medlem af bestyrelsen.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til, hvor mange medlemmer der er tilstede. Generalforsamlingens beslutninger træffes ved simpel stemmeflerhed, medmindre andet følger af nærværende vedtægt. Hvert medlem har én stemme. Stemmeret har kun de medlemmer, der ikke er i restance.

Afstemning skal finde sted skriftligt, såfremt blot én af de tilstedeværende medlemmer ønsker det. Der kan stemmes ved fuldmagt, dog således at fuldmagt kun kan gives til et andet medlem, og således at hvert fremmødt medlem kun kan medbringe én fuldmagt.

§ 6. Regnskab og formue

Regnskabsåret følger kalenderåret.

Regnskabet skal før den ordinære generalforsamling være revideret af to revisorer, hvoraf mindst den ene skal være medlem af foreningen. Generalforsamlingen vælger 2 revisorer og 1 revisorsuppleant for 1 år ad gangen. Genvvalg kan finde sted.

Kassereren fører foreningens bogholderi og udarbejder foreningens årsregnskab.

§ 7. Ekstraordinær generalforsamling

Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes af bestyrelsen og skal indkaldes, hvis mindst 50 medlemmer skriftligt forlanger det med angivelse af dagsorden. I sidste tilfælde skal indkaldelse ske senest 3 uger efter at bestyrelsen har modtaget det skriftligt til afholdelse inden 6 uger.

§ 8. Tegning og hæftelse

Foreningen forpligtes udadtil ved underskrift af formanden og et bestyrelsesmedlem.

Der påhviler ikke foreningens medlemmer nogen personlig hæftelse for de af foreningen påhvilende pligter.

§ 9. Vedtægtsændringer

Vedtægtsændringer kan kun besluttes af en generalforsamling med mindst 2/3 majoritet af de fremmødte stemmer. Forslagene skal være bekendtgjort i indkaldelsen til generalforsamlingen. Hvis forslaget får flertal, men dette flertal ikke udgør 2/3 af de fremmødte stemmer, skal forslaget, såfremt det ønskes fremmet, genfremsættes på en ny generalforsamling, tidligst 2 uger og senest 4 uger efter den første. På denne generalforsamling kan forslaget vedtages med almindelig stemmeflerhed.

§ 10. Opløsning

DIS-Danmark kan opløses, hvis et forslag herom er vedtaget af en ordinær generalforsamling og derefter uforandret af en ekstraordinær generalforsamling under forudsætning af at 3/4 af de fremmødte medlemmer på såvel den ordinære som den ekstraordinære generalforsamling stemmer for opløsning.

I tilfælde af DIS-Danmarks opløsning træffer DIS-Danmarks generalforsamling bestemmelse om foreningens aktiver.

Om at vælge program

af Steen Thomsen

Det er ikke nemt at vælge, hvilket slægtsprogram man vil bruge. Der er mange muligheder.

Denne artikel er ikke skrevet som en minutiøs gennemgang af samtlige programmer med et ensartet vurderingsskema, men snarere for at vise under hvilke vilkår jeg har truffet valget af det program, jeg vil bruge. På forhånd kender jeg lidt til DISGEN, men følte at jeg måtte hele raden igennem for at give andre programmer en chance også.

Jeg har nedfældet, hvordan valgprocessen er forløbet for mig i håb om, at du også kan blive klogere af det. Jeg nævner, hvilke kriterier jeg har brugt i udvælgelsen, for måske vil du lægge vægt på nogle andre, og derved komme til et andet resultat.

Det er ikke nogen uvildig vurdering, og måske ikke engang retfærdig, men sådan har jeg nu valgt. Hvis disse ord kan få nogen til at fare i blækhu... øh.. tastaturet og forsvare sit valg, så kan vi få en lærerig dialog her i bladet!

Minimumskrav

Udskrifter skal være på dansk, men engelsk på skærmen er ok for mig. Iøvrigt ser jeg mere på programmets betjening (= brugergrænseflade = skærmdialog) og dets funktioner, end på udskrifterne, for jeg skal bruge meget tid ved skærmen, og kun bruge få udskrifter.

De almindelige funktioner som et slægtsprogram **skal** kunne, omtaler jeg ikke her.

Mulighederne

Her i bladet har der været omtale af et dusin programmer som kan skrive dansk eller norsk: Anesystem, Brothers Keeper (BK), Cumberland Family Tree, DISGEN, FamDex, Family Edge, Family Roots, Genrex, Personal Ancestral File (PAF), PersFile, Slekt og Gård, Win-Family.

Første udskilning

Anesystem, Genrex, Famdex, Win-Family, Slekt og Gård

Min udvælgelse har karakter af et udskilningsløb. Efterhånden som jeg kører mine krav frem, falder programmerne ud af listen. Først faldt de fra, som ikke så alvorligt seriøse ud.

De, der ikke kan importere og eksportere data via GEDCOM-formatet røg ud af min liste allerede, da jeg læste DIS's særnummer om programmer fra maj 1992. Her døde Anesystem og Genrex, uanset om de senere har fået gedcom.

Famdex røg af min liste, da jeg læste en omtale i Slægt og Data, som var skrevet aldeles ubehjælpeligt. Også Win-Family røg; det er for nyt og iøvrigt kan Windows ikke være på min maskine.

Slekt og Gård har jeg ikke set på.

Afprøvning af demo'er

Så skrev jeg efter demo'er til de resterende. Alle svarede, og jeg fik adskillige nætter til at gå med resultatet.

Family Roots

Family Roots version 3 kunne ikke køre på min maskine. Der fulgte en engelsk brugsanvisning med, som viste, at det er ældgammelt og primitivt. Der er en version 4 under oversættelse, den har jeg ikke set, men troværdigheden var nu så lav, at Family Roots røg ud af listen.

Family Edge

Family Edge fås i to versioner: En mindre shareware til 250 Nkr og en professionel til 1900 Nkr. Det er amerikansk med norsk oversættelse. Shareware-versionen havde jeg til afprøvning, den kan ikke gedcom, men giver et godt indtryk af den dyre.

F-Edge døde på sin betjening (brugergrænseflade), som foregår med funktionstaster, ALT-taster og CTRL-taster. Der er ikke mange menuer. Jeg ville aldrig kunne huske, om jeg får en anetavle

til skærmen ved at trykke CTRL-f eller en efterslægtstavle ud på printeren med ALT-d, og selvom der (med 4 tryk) kan hentes en dosmerseddel frem på skærmen, så er det for bøvlet. Desuden er 1900 Nkr dyrt - sammenlignet med konkurrenterne.

F-Edge har ellers adskillige gode funktioner - udover 'det daglige brød' som alle kan:

+ Familiekoblinger kan markeres som usikre.

+ Håndterer upræcise datoer omhyggeligt, og kan regne på dem. Endda intervaller af type 1770 - 1788, men dog ikke dato-intervaller. Andre programmer kender upræcise datoer, men håndterer dem kun som tekster. Så i dem bliver det umuligt at søge på årstal (-sintervaller), at kontrollere fejlindtastninger, at tegne tidslinier, beregne alder, osv.

+ Man kan klippe-klistre (kopiere og indsætte) alt hvad der er tastet ind, til ethvert felt. Det gør det nemt at rette, feks flytte en fødselsdag til dåbsdag.

+ Notesblok kan kaldes frem når som helst (til forskningsplan).

Persfile

Persfile døde også på betjeningen. Den foregår med store menuer. Et skærmbillede pr. menu, hvor man så vælger sig ned igennem en træstruktur. Det er klart og forståeligt, men det tager for meget tid. Ellers er designet af skærmbilleder og menuer nogenlunde pænt, men ikke gennemført: 'Familiebilledet' hvor man klatrer i træet er en fæl farvelade, det er grimt at se på. Afslutning af funktion sker skiftevis med END, ESC, 99999, og F10. Nogle gange er efternavn først, nogle gange fornavn.

+ I Persfile kan man indtaste sine afskrevne kilder (feks familier i en folketælling), og få dem koblet til flere personer. Har man en af personerne på

skærmen, kan man få 'kildeskriptet' at se ved eet tastetryk. Det er jo ofte vigtigt med skifter og testamenter, der beviser slægtskabet. Det er en fin facilitet, og den er sjældnen.

Men Persfile kræver, at jeg skal kunne alt på nummer. Jeg har altså den holdning, at numre og koder er noget maskiner tager sig af, mennesker håndterer begreber og navne. Jeg vil kunne bede maskinen om Margrethe Christoffersdatters skifte og ikke om HO00837 som Persfile kræver det.

Dertil mangler der søgemuligheder både for personer (kun navnesøgning) og kildekrifter. Der er ingen oversigter på skærmen over de indtastede kildekrifter, så hvis man vil redigere et kildekrift, men har glemt dets nummer, skal man: Op til hovedmenuen, ned til personen og se efter, skrive nummeret ned på en lille blok, tilbage til hovedmenuen, og ned til kildekrifterne, hvor man så kan taste nummeret ind. Det koster 19 valg i menuer!

Næh, jeg har nok ikke stunder til at bruge Persfile, det ser ud til at fungere bedst, hvis man har alting på papir ved siden af, og der ikke er for mange personer. Persfile er det dyreste program på listen, men ikke det hvor man får mest for pengene.

Brothers Keeper

Da jeg første gang havde set BK, spurgte jeg een, hvorfor alle her til lands dog bruger det. Svaret var: Folkevogns-effekten - når de andre køber det, må man jo hellere gøre ligeså.

BK har mange faciliteter, men det er tydeligvis opstået ved stadig lappen og tilføjelser, uden overordnet design. Programmøren laver lidt hist og lapper lidt her, så funktioner der ser ens ud (feks udsøgning før udskrifter), er altid en smule forskellige, og det irriterer mig.

Rettelserne udsendes i løbende strøm, ikke i færdigtestede versioner, så der er for mange fejl.

Oprettelse af personer sker eet sted, mens redigering af oplysninger og klatring i træet sker et andet sted, og det er ikke nemt at skifte. Valg i hovedmenuen

(og retur til den) tager 5-10 sekunder, og jeg ryger let retur selvom jeg gerne vil blive i underprogrammet. Der er inkonsekvent brug af funktionstaster, de skifter betydning undervejs.

De grafiske ane- og efterslægtstræer på skærmen er for store og for svære at klatre i. Man kan ikke gå direkte fra træet til person (ændre), men må notere navn eller nummer på en lille blok og så taste det ind igen senere.

Personens biografi er delt mellem 7 notelinier og nogle eksterne filer. BK kan ikke søge gennem de eksterne filer, så oplysninger dér kan ikke genfindes. Editor til de 7 linier er håbløs, den kan ikke engang lade ordene løbe over fra een linie til den næste.

Feltet 'Bopæl' findes ikke, og det er altså ret væsentligt **hvor** Peder Jensen (1730 - 1798) var fæstebonde! Der er søgning på navn, men ikke på andre kriterier.

De tre sidste punkter var alvorlige, men dråben, der fik bægeret til at flyde over var, at nye personer **skal** oprettes med familiefar først. Det er ikke muligt at klatre i træet og tilføje personer undervejs. Hvis man vil tilføje en svigermor, skal man starte med hendes far eller mand, dvs gå omveje og notere navne/numre undervejs, så man kan finde tilbage. Det er håbløst, og især da hvis man har en efterslægtstavle efter indrykningssystemet, som man vil indtaste. Her døde BK.

Men BK har også nogle godbidder som de fleste andre programmer mangler:

- + Der er gengangerkontrol under indtastningen, man taster ikke det samme navn ind to gange, uden at opdage det.
- + Der er ajourføringsdato på hver person, så man kan se, hvornår man sidst har tilføjet noget. Det er vigtigt, hvis man arbejder sammen med en anden forsker om de samme personer.
- + Man kan selv designe lister over personerne, dvs udvælge hvilke felter der skal med, hvor meget plads hvert felt må fylde (der bliver om nødvendigt forkortet), og om der skal sorteres på navn

eller nummer. Betjeningen af denne funktion er ligefrem elegant. Men listen omfatter en persons aner eller efterkommere, eller hele hærskaren, ikke en særlig udsøgt flok (feks alle født i Horsens).

+ BK kan lave generel ændring (for hele databasen) af stednavne og af kildeangivelser, og det er jo meget tidsbesparende. Det næste ønske er en generel 'søg og erstat' på alle andre felter.

+ BK taler dansk på skærmen og der er dansk brugsanvisning til. Det bruges af ca. 300 danskere, og de eller Jens FINDERUP kan give råd og vejledning. Prisen er ca 400 kr.

Programmernes dag i DIS

Så nåede vi frem til den lørdag, hvor de fleste programmer blev demonstreret i DIS. En herlig mulighed, som blev benyttet af over 100 mennesker, både medlemmer og ikke-medlemmer.

Nu havde jeg PAF og DISGEN tilbage. Det havde jeg også forventet, for de er de ældste og mest erfarne (dvs mest udbyggede), og de vedligeholdes af foreninger, som har flere ressourcer end enkeltpersoner og små firmaer.

Og så kom der en sort hest på banen: Cumberland Family Tree (ja, den er nu mere grøn end sort, i hvert fald på skærmen).

PAF

PAF er Mormonkirkens produkt, og da det er så billigt (275 kr) sender de ingen demo-diskette. Det har jeg derfor ikke afprøvet hjemme.

Betjeningen er pæn, den anvender 1-linie-menuer og funktionstaster. Skærbilledernes indhold er udmærket, og farver er anvendt fornuftigt, men skærbillederne er lidt uoverskuelige. Skærmen taler engelsk, men det gør ikke mig noget.

Der er flere fine ting:

- + Klatring i træet kan ske i 'familiebillemet' og desuden i et anetræ med 5 generationer, hvor man peger sig rundt med piletasterne, og kan udvælge en person med eet tryk på ENTER.

+ Upræcise datoer (årstal) kan indtastes på engelsk ('ca' 'aft' 'bef' ...), og programmet kan anvende dem i beregninger og sammenligninger!

+ Der er kontrol af datosammenhænge under indtastningen (fanger f.eks. død før født).

Søgning er lidt bedre end i de fleste andre programmer, men uden at være perfekt. Man kan få en alfabetisk liste op på skærmen, hvorfra man kan vælge personer med eet tastetryk, men listen omfatter hele hærskaren, så den bliver snart uoverskuelig.

Man kan søge på mange kriterier, også i kombination. De fundne personer udgør så en søgeliste (kaldet Fokus-liste). Der er ingen oversigt over søgelisten direkte på skærmen (med 1 line pr person), hvorfra man kan vælge en person. Men listen kan skrives ud til en fil, og ses derfra. Så må man notere navn eller nummer på spændende personer på en lille blok, og indtaste dem. Man kan også arbejde sig igennem listens personer fra en ende af, og få een person ad gangen vist med alle data.

Kildehenvisninger er der ikke afsat særskilt plads til, vistnok ikke engang til dåb, vielse og begravelse; hvis det er rigtigt, siger det noget om kildebehandling og kildekritik hos mormonerne. Kildehenvisninger må man stoppe ind i biografien, og iøvrigt selv holde rede på dem.

Finalen

Alt ialt var det svært at slette PAF af listen, men den kom ikke med i finalen af 2 grunde: Der var ikke nogen demo-udgave at afprøve, og de to finalister har en bedre betjening.

Finalisterne blev Cumberland Family Tree og DISGEN.. Efter 'programmernes dag' købte jeg fluks Cumberland som julegave, for det er nemt, det er elegant, det er overskueligt, det kan ret meget, og så er det ikke engang dyrt: 46 \$ eller ca 300 kr!

Cumberland Family Tree

Cumberland fås i en mindre shareware udgave, som først kan bruge GEDCOM, når man har betalt den. Jeg har ikke set

shareware-udgaven, men den professionelle.

Cumberland så rigtig godt ud: Det har en betjening, der er en generation yngre end de foregående (to generationer yngre end BK og Persfile): Den bruger rullegardin-menuer og vinduer der lægger sig oven på skærbilledet. Det er ikke helt som i Windows, for vinduerne kan ikke flyttes, og mus er ikke nødvendig, men til gengæld kan disse 'text-windows' eller 'husmandsvinduer' køre på en lille maskine, og det går endda hurtigt.

Funktioner, menuer og skærbilleder er godt designet, overskueligt og elegant, selv farverne er brugt pænt. Der er en del finesser:

+ Kildehenvisninger markeres med en rød stjerne ved feltet. Med eet tastetryk får man alle personens kildehenvisninger vist i eet vindue.

++ Skifter, folketællinger etc, kan indtastes som 'kildeskrifter'. Der kan henvises fra flere personer til samme kilde-skrift, ligesom i Persfile, men det koster kun to tastetryk at komme ind i skriftet og redigere, og man skal ikke indtaste nogen numre.

+ Søgning kan ske på mange forskellige kriterier.

++ Cumberland kan flette to personer - både deres data og deres familierelationer, så der kun bliver den ene tilbage! Det er meget anvendeligt, hvis man har importeret en GEDCOM-fil fra en kollega, for nogle af hans personer har man jo i forvejen. Der opstår altså dubletter (gengangere) som skal slettes, mens koblingerne til de nye personer skal overføres.

+ Alle hændelser (født, død, etc) kan markeres med kvalitet: 0 for 'usikkert rygte' til 3 for 'klippefast dokumenteret'. Det kan man ikke for koblinger - det er måske nok så relevant at kunne sige: 'Måske datter af'.

++ Cumberland fedter ikke med eksterne tekstfiler, men kan importere en ASCII-fil til biografier eller kildeskrifter. Derefter ligger teksten i Cumberland's filer.

Det er ret interessant for mig, da jeg har skrevet det meste af en slægtsbog i Word Perfect før jeg anede at slægtsprogrammer fandtes!

++ I Familiebilledet kan man åbne en notesbog på skærmen, hvor man kan notere til sin forskningsplan. Og man kan kopiere personens data over i planen, så man møder ordentligt rustet på arkivet.

+ Selvom skærmen er på engelsk, og hjælpen på skærmen ligeså, kan udskrifter fås på dansk, og en fyldig brugsanvisning fås også på dansk, omend med oversætterfejl.

Under afprøvningen måtte jeg desværre konstatere at træerne ikke vokser ind i himlen. Ikke helt i hvert fald:

— Man kan ikke søge på kombinationer af kriterier. Der er ingen søgeliste som i PAF og DISGEN: De fundne præsenteres een ad gangen - men kun med navn og nummer og uden årstal, og det er træls, når man har 7 Hans Sørensen'er! Man kan ikke gå direkte til en fundet person, men må nedskrive nummer eller navn på en lille blok, hvis man vil noget med dem.

— Der er næsten ingen datokontrol. 99 feb 1995 bliver opfattet som en korrekt dato. Forkerte datoer bliver lagret som tekster, men uden varsel. De kan så ikke bruges i beregninger, tidslinier etc.

— Der er ingen kontrol mellem datoer: Død før født er ok, og kan ikke kontrolleres.

— Der er ingen brug af upræcise datoer.

— Kan håndtere flere adskilte databaser, men de lagres alle i det samme bibliotek, ikke i hvert sit underbibliotek.

— Udskrifterne er bagsiden af medaljen. Cumberland kan godt nok udskrive alle de almindelige typer tavler og rapporter, og de kan fås på forskellige sprog. Men de kan ikke skræddersys det mindste, end ikke på linieafstand eller -længde. Anetavlen er grim, og kreerer sider på 76 liner á 130 tegn. Det kan jeg slet ikke printe.

— Cumberland påstår, at det kan køre på en maskine med 640 K arbejds-lager (RAM), bare der er 530 k frit. Ganske vist starter det pænt, men brager ned, så snart man vil lave noget alvorligt, endda jeg har 555 k fri! Når jeg rydder alt ud og har 563 k fri, så går det, men så er der ikke plads til Sogneprogrammet eller andre TSR-programmer.

— Det kører ikke specielt hurtigt på min maskine (286, 10 MHz).

DISGEN

DISGENs demo-udgave har næsten fuld funktionalitet, men har kun plads til 50 personer + ægteskaber.

Ligesom Cumberland bruger DISGEN 'husmandsvinduer' og rullegardin-mener, og har pæne skærmbilleder, og pæne farver. En absolut veludført betjening, og meget gennemførte funktioner. Måske er der ligefrem for meget at vælge imellem for den, der er uvant med edb, men jeg synes man hurtigt lærer det at kende.

Jeg lavede en lille afprøvning af, hvor meget den gode betjening (brugervenligheden) betyder. I DISGEN tog det kun ca den halve tid at indtaste en slægtstavle, som i BK, selvom den endda var ordnet efter familier!

Når man afprøver DISGEN bliver det hurtigt klart, at dette program er udviklet siden 1980 og derfor har rigtig mange funktioner. Det er nyligt blevet omskrevet helt fra bunden, så det ser pænt ud:

+ Familiebilledet er det mest overskuelige jeg har set.

+ Klatring i slægtstræet kan ske i familie-billedet med piletasterne og ENTER, klart og enkelt. Desuden kan man få et større anetræ - eller et efterslægtstræ - for den udvalgte person. I træet kan man pege med piltasterne, og vælge med ENTER. Træets dybde vælger man selv, og det flytter sig pænt over skærmen selvom det er stort.

— Skærmen og brugsanvisningen snakker kun svensk.

++ Der er omfattende hjælp på skærmen, og den bruger 'hypertekst'. Det relevante emne kommer op, og i teksten er der fremhævede nøgleord som man kan pege på, og få hjælp-skærmbilledet for dette nøgleord op.

+ I nederste linie på skærmen ses hvilke funktionstaster der - netop nu - kan bruges til hvad, og linien skifter når man trykker ALT eller CTRL ned.

+ Der medfølger 50 sider lærebog skrevet for begyndere.

++ Alle ane- og efterslægtstavler kan skræddersys efter ønske: Der er 4-5 forskellige grundformer af hver, det er helt valgfrit hvilke oplysninger om personerne man vil have udskrevet, hvilket nummereringssystem (mange), skrifttyper, sidenummerering, sideformat og sprog. Grene, man ikke ønsker udskrevet denne gang, kan undertrykkes.

— Udskrift af selv-designede lister er derimod kompliceret og uigennemskuelig.

++ Rapporter kan udskrives på fil i RTF (Rich Text Format). Så kan de importeres til tekstbehandlingsprogrammet Word, med navne i fed skrift etc, og markeringer af navnene til registre kommer med over!

++ Udskrifter kan leveres på mange sprog. DISGEN kan desuden holde rede på flere sæt biografi (noter) i hvert sit sprog, og kun udskrive de rigtige.

++ DISGEN kan søge på kombinationer af mange kriterier. De fundne personer lægges i en søgelist, som gemmes. Listen kan vises på skærmen (1 linie pr person med navn nr og årstal), og man kan bladere og udvælge en person med eet tastetryk. Man kan udsøge en ny gruppe personer, og lægge dem oveni søgelisten, og man kan udvide søgelisten med ægtefæller, forfædre, og/eller efterkommere.

— Man kan dog ikke søge på 'u-udfyldt' felt, feks ukendt fødselstidspunkt, eller ukendt vielse, eller forældreløs.

— Der er kun eet format for indtastning af datoer: 19943112. Formatet for udskrift af datoer er valgfrit.

— Under indtastningen er der kun lidt kontrol af datoer (31 feb 1995 er ok), og ingen kontrol af sammenhæng mellem datoer (død før født er ok). Kontrol af datoer og deres sammenhæng kan køres for hele hærskaren under eet. Fejllisten er nu ikke fyldig.

— Upræcise datoer kan indtastes, men de bliver brugt som præcise. På 'familiebilledet og oversigtsbilleder udskrives 'før 1812' som '1812', og ligeså i kontroller, statistikker og tidslinier. Kun på detaljerede udskrifter og billeder kommer det upræcise frem.

— Der er ingen notesbog eller andre hjælpemidler til en forskningsplan.

— Fletning af personer gøres ved at flytte een forbindelse ad gangen. Det koster derfor en del arbejde at få nedlagt 'gængangere' eller dubletter. Jeg savner flette-funktionen fra Cumberland Family Tree.

+ /— DISGEN håndterer eksterne filer til længere tekster, med DISGENs egne redigeringskommandoer indlagt i teksten. Man kan ikke importere en fil med ASCII-tekst så den bliver i DISGENs filer.

— Ingen kontrol af børns rækkefølge.

— Kun kobling til eet par forældre, ikke til adoptiv- eller pleje-forældre.

+ Kan køre på kun 512 k internt lager, så alle små og gamle maskiner kan være med! Hastigheden er rimelig.

+ Kan håndtere rigtig store databaser, op til 200 millioner!

Afgørelsen

I opløbet var stillingen: På betjening, hjælp og de almindelige funktioner var der dødt løb. Cumberland har nogle fine funktioner: Kildeskrifter, ASCII-import, notesbog, og fletning, men er klart underlegen på udskrifter, søgning, kontrol, og lagerplads, og tildels på køretid.

Det blev DISGEN, der kom i mål af følgende grunde:

- o Kontrol af datoer er ikke til at undvære.
- o Jeg vil ikke leve med, at jeg ikke kan printe en anetavle, hvorimod DISGENs udskrifter er utroligt fleksible.
- o DISGEN bruger så lidt lagerplads, at jeg kan købe notesbog og ASCII-import som TSR-programmer, og forhåbentlig få det til at fungere sammen.
- o Kildeskrifter må jeg så undvære, og fletning kan jeg håbe på kommer i næste version af DISGEN.

Konklusion

Hvis ens program pinedød **skal** tale dansk på skærmen, har man BK, Persfile og Famdex at vælge imellem.

Hvis man kan leve med, at programmet taler engelsk/svensk på skærmen, så har Cumberland Family Tree og DISGEN en klart bedre og enklere betjening og flere funktioner.

Når man bliver kræsen, og vil kunne alt muligt med sine udskrifter, og når man får så mange personer i databasen, at man for alvor har brug for stærke søgefunktioner, så er der nok ingen vej uden om DISGEN, som jeg vil udnævne til slægtsprogrammernes Rolls Royce. Så må Cumberland Family Tree nøjes med at være Jaguar.

Cumberland Family Tree:

Shareware-versionen kan fås fra BBS, eller en shareware-forhandler f.eks. Politiken.

Prof-versionen koster \$ 46 incl forsendelse. Vedlæg check.
Cumberland Family Software
385 Idaho Springs Road
Clarksville
TN 37043
USA

DISGEN:

Demo bestilles gratis hos:
DIS-Sverige
Gamla Linköping
S - 582 46 Linköping
Sverige

Fuld version koster 500 SEK plus 90 SEK pr år for medlemskab af DIS-Sverige. Send ikke penge på forhånd!

Steen Thomsen

Frederikssundsvej 128 H, st.th

2700 Brønshøj

Tlf 31 80 02 02

Testudvalget til DOS-maskiner

Vores efterlysning her i bladet af DIS-medlemmer, som vil være med til en mere systematisk test af slægtsforskningsprogrammer o.l., har givet 8-10 henvendelser vedrørende programmer til DOS-maskiner. På baggrund af disse henvendelser er vi nu ved at etablere et testudvalg med en koordinator. Vi regner med, at der fra næste nummer af Slægt & Data vil kunne bringes de første programbeskrivelser.

Udvalget vil i høj grad være afhængig af, hvilke programmer der findes frit tilgængelige eller kan fremskaffes i demoveritioner. Det vil først og fremmest være de dansk-(nordisk-)sprogede programmer, som her har interesse, men engelsksprogede kan naturligvis også komme på tale.

Bestyrelsen

Testning af Macintosh programmer

I martsnummeret af Slægt & Data efterlystes medlemmer, der kunne tænkes at være med i et udvalg der skulle afteste Macintosh (Mac) programmer. Der meldte sig 8 som alle er blevet tilbudt at deltage i udvalgets arbejde. Undertegnede blev bedt om at være koordinator.

Det er planen først at få skabt et overblik over, hvilke programmer der i det hele taget findes til Macintosh samt navne og adresser på producenter og leverandører af disse, og der er allerede dukket mange flere op, end jeg i min vildeste fantasi havde forestillet mig. Mac'en er jo den mest „humane“ af alle hjemmedatamaterne, så hvorfor skulle den ikke også have fundet vej til mange slægtsforskeres hjem.

Foruden de tre Mac-programmer, som blev beskrevet i Slægt & Data's særnummer, nemlig PAF, DISGEN og Family Roots, er der i netværket CompuServe beskrivelser af 8 forskellige genealogi-programmer samt adskillige hjælpe-programmer, så udvalget får nok at se til i den nærmeste fremtid.

Såfremt der er læsere, der er bekendt med Mac genealogi- og hjælpe-programmer hører vi gerne om det, ligesom udvalget er meget interesseret i at høre fra alle foreningens Mac brugere om, hvad de kunne tænke sig at vi lagde mest vægt på ved undersøgelserne.

Knud Højrup
Topperne 4, L-13
2620 Albertslund

Tlf. 43 62 60 83

Produkt Nyt

Cumberland Family Tree 4.1d på DANSK

Cumberland Family Tree Professional var omtalt i marts 1994 i Slægt & Data

Der er nu kommet i en ny udgave version 4.1d, med DANSKE udskrifter og med en fyldig DANSK brugervejledning på 190 sider. Skærbillederne har stadig engelsk tekst, men de er grundigt forklaret i vejledningen.

Udover at programmet nu leveres i en dansk version til danske brugere er der sket en del forbedringer i det forløbne år. Programmet er bl.a. forbedret, så det fungerer hurtigere på mindre maskiner. Dette gælder ikke mindst for Import og Export af GEDCOM filer, som tidligere kunne være lidt langsommelig.

Cumberland Family Tree er af de få programmer der skriver GEDCOM filer med det korrekte ANSEL tegnsæt. Det kan dog også uden videre importere GEDCOM filer fra programmer der ikke bruger ANSEL, men IBM tegnsæt (som f.eks. BK5).

Programmet er et købeprogram som fås billigst ved at sende et brev (gerne på Dansk) direkte til firmaet

Cumberland Family Software
Ira J. Lund
385 Idaho Springs Road
Clarksville, TN 37043
U.S.A.

Programmet koster kun \$45.95 inklusive forsendelse (ca 290 Kr. excl. moms.) Opdatering til Dansk fra en tidligere version 4 koster \$21 inklusive forsendelse.

Beløbet vedlægges i amerikansk Check eller anvises på VISA kort (husk både nr. og udløbsdato).

Der kræves ikke en særlig blanket til bestilling, men jeg vil dog gerne være behjælpelig med een, hvis jeg får sendt en frankeret svarkonvolut eller bare et frimærke.

Erik Helmer Nielsen
Hedager 51
2670 Greve tlf. 42 90 21 57

Brother Keeper BK 5.2

BK har nu over 300 registrerede brugere i Danmark, hvor mange ikke registrerede vides ikke. BK bliver til stadighed forbedret og udvidet af John Steed i USA, og jeg henter jævnligt de nyeste filer fra hans BBS.

Blandt nyt i BK5.2 siden April 94 er: Bogform kan udskrives til diskfil i et nyt format, der gør det muligt at overføre registre, fodnoter m. m. til forskellige tekstprogramer. Bogform kan medtage skilsmisse og separation i teksten. Steder og begivenheder kan udskrives enten kronologisk eller ordnet efter kodenumre. Ved opdeling af datafiler kan man få en liste af de tekstfiler, der hører til det opdelte. Efterslægt i træ eller kasser kan på en HP Laser printer udskrives med meget lille skrift.

Enkeltheder om det nye i BK5.2 og ændringer siden April 94 kan fås ved at sende mig en C5 konvolut, frankeret med 5 Kr.

Programmet er Shareware, der kan afprøves i sin helhed, før man registrerer ved at sende 45 USD til John Steed.

Komplet kopi med dansk tekst, og med dansk brugsanvisning på diskette, kan fås på 3½" 1.44 disketter for Kr 60, eller på 3½" 720 for Kr 70. Forudbetaling ved check eller GIRO 653-1903.

Jens Finderup Nielsen
Vallerødgade 10
2960 Rungsted Kyst tlf. 42 86 25 90

FamDex

Der er kommet et nyt modul til FamDex: REDIGER. Hvor du kan indtaste f.eks. en tekst fra Danmarks historien med tilknytning til et årstal. Når så respektive årstal findes som fødsel, konfirmation, etc. ved udprintning af en slægtsbog, vil teksten blive taget med i bogen. Det er muligt at lave tekster med tilknytning til et bynavn, stednavn, kirke osv. Teksterne bruges kun en gang i bogen og omtales i registret.

I selve FamDex er bla. SØGEREN og LIV blevet udvidet med flere søgemuligheder. I SLÆGTSBOGEN er der bla. kommet betegnelser som Grandonkel, Halvfætter etc. følgende Svend-Erik Christiansens redegørelse i Slægt & Data 2/1994.

Når dette nummer af Slægt & Data udkommer vil der være flere nyheder, så vil du prøve FamDex kan du ringe efter en demoversion på tlf 42841916.

OBS!

Nye priser i 1995: 200Kr/modul.

Røverkøb af HVEM FORSKER HVAD

Nu er chancen der for at supplere din samling af Hvem Forsker Hvad.

Eller en god idé til gave til slægts-, personal- og lokalhistorikere, som ikke selv abonnerer - eller måske ikke kender Hvem Forsker Hvad.

Mindre restoplæg af årgangene 1988-1992 sælges. Priserne er inkl. 25% moms.
Hver bestilling tillægges porto.

HVEM FORSKER HVAD

Antal	Årgang	à kr. (inkl. moms)	i alt kr. (inkl. moms)
	HVEM FORSKER HVAD 1988	10,00	
	HVEM FORSKER HVAD 1989	10,00	
	HVEM FORSKER HVAD 1990	15,00	
	HVEM FORSKER HVAD 1991	15,00	
	HVEM FORSKER HVAD 1992	25,00	
	HVEM FORSKER HVAD 1988-1991	40,00	
	HVEM FORSKER HVAD 1988-1992	50,00	

Da der er færre HFH 1991 end de andre årgange tilbage, justeres prisen efter det leverede.

_____ Årgang 1993 sælges til ordinær pris 45 kr. (inkl. moms). _____

_____ Årgang 1994 sælges til ordinær pris 45 kr. (inkl. moms og porto). _____

Navn: .....

Bestilling sendes til:

Adr.: .....

HVEM FORSKER HVAD

v/ redaktør Elsebeth Paikin

Kildevænget 37

2100 København Ø.

Korrekturlæsere søges til Hvem Forsker Hvad

Da vi ikke har nogen korrekturlæser, efter at Helle Villesen er udtrådt af HFHs redaktion, vil vi gerne i kontakt med nogle, der kunne tænke sig at hjælpe til med dette arbejde. Som alt andet arbejde med HFH er det frivilligt og ulønnet, men direkte udgifter refunderes.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Elsebeth Paikin tlf. 39 27 24 33 eller via DIS-MEDL eller netmail til 2:234/99.8.

DIS-Danmark og underviserne i slægtsforskning

Siden opfordringen i Slægt & Data 94/3 har et udvalg arbejdet med at finde det bedste tilbud til underviserne. Der var hurtigt enighed om, at DIS-Danmarks tilbud til undervisere skal være informativt ud fra deisen, hvad kan DIS-Danmark gøre for mig som underviser i slægtsforskning og edb.

En underviser kan være ensom, da det er helt tilfældigt, om man har kontakt til andre undervisere. DIS kan styrke underviserne ved struktureret information. DIS har modtaget opringning fra en underviser, som skulle undervise i slægtsforskning og edb uden hovedet at kende til edb og slægtsforskningsprogrammer.

Ved gennemgang af ca. 10 programmer fra oplysningsforbund i hovedstadsområdet med slægtsforskning på programmet ser man, at edb indgår i de fleste med undervisning i BK og ikke i edb. Undervisning i edb bør lægge vægt på edb som værktøj og orientere om forskellige slægtsforskningsprogrammer, deres stærke og svage sider samt om søgning af oplysninger via BBS og modem i danske og udenlandske konferencer.

Kampagnen vil i første omgang være at skrive til undervisere og tilbyde dem information om slægtsforskning og edb, DIS-Danmark og herunder indtastede kilder. Brevet vedlægges pjecer, bestillingsseddel og et spørgeskema.

DIS kan tilbyde følgende:

- pjecer om DIS-Danmark og Kildeindtastningsprojektet
- medlemskab af DIS
- info om SAKI-modellen og at man får den hos DDA eller DIS/KOKI
- info om BBS og slægtsforskning
- oversigt over slægtsforskningsprogrammer i Danmark med oversigtsskema
- oversigt over afleverede kilder efter SAKI-modellen
- oversigt over BBS med slægtsforskningskonferencer i Danmark
- salg af DIS-disketter undtagen de disketter, som er forbeholdt DIS-medlemmer
- resultater af programtests.

Bestyrelsen har besluttet, at kampagnen rettes til i alt ca. 100 undervisere og afdelinger af oplysningsforbundene og Folkeuniversitet. (FU)

Vi vil derfor gerne høre fra undervisere eller have flere navne og adresser på undervisere og den organisation, de underviser for. Kontakt venligst bestyrelsesmedlem Lene Olsen

Undervisere ?

Ny informationspjece på trapperne

Som nævnt i Slægt & Data 1994/2 vil vi til medlemsmøderne lægge informationspjecer om DIS-Danmark frem, så interesserede medlemmer kan forsyne sig med pjecer til videre distribution. Dette gælder naturligvis også undervisere i slægtsforskning.

Vi er i øjeblikket ved at udforme en ny pjece om DIS-Danmark, da vi snart ikke har flere af den gamle. Når dette blad er på gaden, regner vi imidlertid med, at den nye skulle være klar.

Arkiv Adresser

Landsarkivet for Sjælland

Jagtvej 10
2200 København N 31 39 35 20

Landsarkivet for Nørrejylland

Lille Sct. Hansgade 5
8800 Viborg 86 62 17 88

Landsarkivet for Fyn

Jernbanegade 36
5000 Odense C 66 12 58 85

Landsarkivet for Sønderjylland

Haderslevvej 45
6200 Åbenrå 74 62 58 58

Erhvervsarkivet

Vester Allé 12
8000 Aarhus C 86 12 85 33

Rigsarkivet

Rigsdagsgården 9
1218 København K 33 92 33 10

DDA Dansk Data Arkiv

Islandsgade 10
5000 Odense C 86 11 30 10

Det Danske Udvandrerarkiv

Arkivstræde 4
Postbox 1731
9100 Aalborg 98 12 57 93

BBS telefonnumre for medlemmer med modem

2:236/151	Frog Data Service	Lyngby	45 87 53 16
2:236/400	Frog Data Service	Lyngby	45 87 53 14
2:235/300	ABC-Klubbens BBS	2300 Cph S	32 96 17 64
2:236/426	Underground Software BBS	Taastrup	43 71 63 68
2:236/527	Bornholm BBS	Østermarie	56 47 02 37
2:234/99	HIT-BBS	Veksø	47 10 72 76
2:234/137	Night-Street BBS. Mail Only !!		55 77 19 21
2:236/39	Love BBS	Lyngby	45 87 96 92
2:234/230	WarGamers Inn	Slagelse	58 50 62 66
2:238/93	Rodnet Syd	Sønderborg	74 42 26 89
2:237/10	Night Call	Svendborg	62 20 20 74

Arkivnyheder

Landsarkivet i Viborg kunne efter omkring et halvt års ombygning åbne dørene til den nye læsesal mandag d. 12. december 1994. Læsesalen er nu udvidet fra 59 siddepladser til 84 almindelige arbejdspladser samt godt og vel en halv snes pladser ved mikrofilm-læseapparater. Antallet af pladser, hvortil arkivalier kan bestilles er således øget betydeligt.

Alle pladsreservationssystemer i Viborg er nu ophævet. Under ombygningen har det ellers været muligt at reservere pladser uanset, hvor tæt på arkivet man boede, og før ombygningen havde besøgende, som boede mere end 80 kilometer fra arkivet og så reservationsmulighed. Med den nye udvidelse af læsesalen håber man fra arkivets side, at det ikke bliver nødvendigt at operere med pladsreservationer.

Mikrokortudgaven af folketællingen 1880 er formodentlig tilgængelig på Landsarkivet i Viborg for hele Nørrejylland, når disse linier læses.

I øvrigt vil alle landsarkiverne samt Erhvervsarkivet i løbet af 1995 få mikrokortkopier af alle kirkebøger før 1891 fra hele Danmark. At vi så kan sidde på Landsarkivet i Odense og læse kirkebøger fra f.eks. Vendsyssel og Bornholm, vil gøre det lidt lettere at være slægtsforsker.

Rigsarkivets læsesal er lukket 28.-29. marts på grund af undervisning.

Køb af papir-kopier af folketællinger

En god idé for slægtsforskere, der som jeg ikke kan nå at komme på arkiverne i åbningstiden og for kildeindtastere, som mangler materiale at indtaste efter. Jeg skrev i sidste nummer af Slægt & Data, at man kunne købe folketællinger i fotokopi. Desværre var Per Svendsen flyttet uden at jeg vidste det, så en del medlemmer har ringet forgæves. Her er så hans nye adresse og telefonnummer: **Per Svendsen, Ågade 5, 7442 Engsvang, Tlf. 86 86 42 86 eller Tlf. 86 86 40 55.**

Han skriver, at han gerne sælger: „Papirkopier af folketællingerne 1787, 1801, 1834, 1840, 1845 og 1850 fra følgende amter: Ribe, Ringkøbing, Thisted, Tønder, Vejle, Viborg, Århus, Haderslev og Færøerne.“ Priserne er ganske overkommelige.

1787 - 1801: 25 kr pr. sogn

1834 - 1850: 35 kr pr. sogn

Hanne Marie Rud

Læsekredsen

Læsekredsen er opdelt i lande, således at bladene fra Tyskland, USA, England, Skandinavien (Norge, Sverige) har hver sin læsekreds.

Det koster ikke noget at være med i læsekredsen, kun porto for at videresende bladene til den næste i rækken. Tilmelding sker til: Bent Pilgaard, Randersvej 29, 8800 Viborg Tlf 86 67 55 12

Først i Januar blev det sidste nr. fra 1994 af Genealogical Computer udsendt. Det samme var tilfældet med det Tyske Computer-genealogie.

Begge blade indeholder som sædvanligt mange gode og interessante artikler, særlig fra det Amerikanske skal nævnes Genealogy research via Internet. En artikel som for mange måske er lidt på forkant med tiden, men viser spændende muligheder.

Genealogical Computing har en omløbstid på ca. 210 dage. Det er utilfredsstillende for de sidste i kredsen, så fra og med næste udsendelse forventes 2 kredse.

I den nordiske læsekreds bør opmærksomheden henledes på, at Gotlands Genealogiska Förening efterlyser oplysninger om folk, der er rejst fra Gotland til Danmark eller folk fra Danmark til Gotland. Idet hele taget har oplysninger fra Danskertiden interesse alt med henblik på et særnummer i 1995 om denne periode.

Fra Skånske Genealogen kan artiklen „Tankar vid en gravsten“ give grundlag for eftertanke.

Bladene til Nordiske læsekreds forventes udsendt midt i Februar.

Desværre var der ikke mange, der reagerede på mit råb om hjælp i sidste nummer, hvor jeg bad alle der fortsat ønskede at deltage i læsekredsen, om at melde sig igen. Kun ganske få medlemmer - under 10 - reagerede med en fornyet tilmelding. Dette er formentlig for de fleste blot en overset detalje, så derfor vil flere læsere evt. alligevel modtage bladene.

Bent Pilgaard
Randersvej 29, 8800 Viborg. Tlf. 86 67 55 12

EDB-udgaver af evighedskalendere

I Slægt & Data 1994/3 (september-nummeret) bragte vi en efterlysning af edb-udgaver af evighedskalendere. Det har indtil videre givet 6-7 henvendelser. Vi har nu kendskab til eksistensen af en lille halv snes kalenderprogrammer, og i næste nummer af Slægt & Data regner vi med at fortælle lidt nærmere om disse.

Nogle af kalender-programmerne er indbygget i et slægtsforskningsprogram, mens andre er selvstændige programmer. Desværre har de sidstnævnte kalender-programmer almindeligvis ikke noget navn, så vi må identificere dem ud fra den oplyste ophavsperson, hvis vi ellers kender navnet på denne.

Vi har på nuværende tidspunkt kendskab til følgende forskellige kalenderprogrammer til DOS-computere:

- 1) Kim Holtz's kalender for år 601-2200
- 2) Christian F. Scheels evighedskalender
- 3) Indbygget i slægtsforskningsprogrammet „Slægt & Gård“
- 4) Arne B. Jensens evighedskalender
- 5) Poul Günther Larsens evighedskalender
- 6) Indbygget i slægtsforskningsprogrammet „Holger“
- 7) Ib Brusendorffs evighedskalender
- 8) Indbygget i slægtsforskningsprogrammet „Persfile“

Litteratur vedr. heraldik:

Knud Prange holdt i november foredrag for DIS-Danmarks medlemmer om emnet Heraldik, som han er meget interesseret i og ved utroligt meget om. Nedenfor bringes hans litteratur-liste fra mødet.

Bibliografi m.m.

Achen, Sven Tito og Ole Rostock: Bibliografi over heraldisk litteratur i Danmark og om Danmark 1589-1969. 1971. Rummer ca. 2.600 titler på bøger og artikler om heraldik, segl, bomærker, falg m.m. systematisk ordnet.

Indføring

Achen, Sven Tito: Heraldikkens femten glæder. 1978.

Prange, Knud: Heraldik og Historie. 2. udg. 1977.

Heraldik i almindelighed

Grandjean, P.B.: Dansk Heraldik. 1919.

Achen, Sven Tito: Danmarks kommunevåbener samt Grønlands og Færøernes. 1982.

Svane, Erling: Det danske Rigsvåben og Kongevåben. Udvikling og anvendelse. 1994.

- og så kan man holde sig godt orienteret ved at blive medlem af Heraldisk Selskab, Så får man nemlig automatisk tilsendt: Heraldisk Tidsskrift, der siden 1960 er udkommet med to hæfter pr. år. Tidsskriftet indeholder artikler, anmeldelser og orientering, det er flot illustreret, til dels i farver, og det koster 200 kr. om året.

Heraldiske hjælpemidler

Achen, Sven Tito: Identifikation af anonyme våbenskjolde. 1972.

Achen, Sven Tito: Danske adelsvåbener. En heraldisk nøgle. 1973.

Prange, Knud: Heraldisk Nøgle til Nyt dansk Adelslexikon. 1959.

Rostock, Ole: Nøgle til 808 skandinaviske skjoldholdere. Heraldiske Studier 3. 1990.

De heraldiske kilder

Der findes udgaver af segl fra kongehuset, købstæder, middelalderens gejstlige, herreder, gilder og lav. titlerne kan findes i bibliografien. Der er dog navnlig grund til at nævne:

Thiset, Anders og Henry Petersen: Danske adelige sigiller fra det 13. - 17. århundrede. Samlet fotooptryk 1977 af to ældre værker.

Thiset, Anders og P.L. Wittrup: Nyt dansk Adelslexicon. 1904.

Storck, H.: Dansk Vaabenbog. 1910. Tegninger af alle danske adelsvåbener.

Reitzel, Poul: Våbenførende slægter i Danmark. 1945 ff.

Jensen, Chr. Axel: Danske adelige Gravsten 1470-1600. 1951.

Danmarks Kirker. Udg. af Nationalmuseet 1933 ff.

Saxtorph, N.M.: Jeg ser på kalkmalerier. 4. udg. 1986.

Specielt om samspillet mellem genealogi og heraldik:

Prange, Knud: Studiet af dansk adel i senmiddelalderen. En genealogisk-heraldisk-topografisk forskningsmetode - belyst ved eksempler. Heraldisk Tidsskrift nr. 68, 1993. Også udg. af Lokalhistorisk Afdeling som „Småtryk nr. 17“. Heri findes henvisninger til en væsentlig del af de artikler, der behandler de eksempler der blev brugt i foredraget.

Prange, Knud: En middelaldergenealogs glæder og problemer. Personalhistorisk Tidsskrift, Årg. 107, 1987:2.

Prange, Knud: Middelaldergenealogi og heraldik. Belyst ud fra 4 nyafdækkede våbener i Kværkeby kirke. Personalhistorisk Tidsskrift, Årg. 100, 1980.

Prange, Knud: Våbenanetavlen - perspektiver og eksempler. Heraldiske Studier 1, 1982.

Tønnesen, Allan: Helsingørs bomærker. 1968.

Tønnesen, Allan: Fra bomærke til adelsvåben - to Randersslægters sociale opstigen. Heraldisk Tidsskrift nr. 43, 1981.

Tønnesen, Allan: Bomærker og runer. Heraldisk Tidsskrift nr. 51, 1985.

Tønnesen, Allan: Lavadelens brug af bomærker. Slægter - Skjolde - Steder. Festskrift til Knud Prange. 1990.

Bille Brahe, J.C.: Gravmindernes Vidnesbyrd. Heraldiske Studier 2, 1985.

En mere udfærlig og kommenteret litteraturliste:

„Heraldik - især for slægtsforskere“ findes i: „Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!“ 3. udv. udg. 1994. s. 34-37. Fås ved henvendelse til Birgit Østkov, Vesterbrogade 6, 3.th.-15., 9400 Nørresundby, tlf. 98176376.

Tillæg til Kildeoversigten

24. oktober 1994 - 4. februar 1995

Indtastninger, hvor der under „Tilgængelig“ først står DDA, kan rekvireres fra DDA, som omtalt i tidligere numre af S&D. I tilfælde, hvor der ikke står DDA, må den person, der står i feltet „Tilgængelig“ kontaktes direkte.

Adressen kan oftest findes i DIS-FORSK.

Arkivtype	Program	Sogn	Tilgængelig
FT 1845	KIP	Tingsted	DDA, Ove Pedersen, Marstal
FT 1860	KIP	Udby	Søren Ladefoged, Auning
FT 1890	KIP	Udby	Søren Ladefoged, Auning
FT 1787	KIP	Jerne	DDA, Ingvar A. Langelund, Esbjerg
FT 1801	KIP	Jerne	DDA, Ingvar A. Langelund, Esbjerg
FT 1787	KIP	Harboøre	DDA, Pia Sørensen, Lemvig
FT 1787	KIP	Låsby	DDA, Knud Aagaard, Låsby
FT 1834	KIP	Hellerup	Poul Erik Steffansen, Ørbæk
FT 1801	KIP	Herrested	Poul Erik Steffansen, Ørbæk
FT 1834	KIP	Herrested	DDA, Poul Erik Steffansen, Ørbæk
FT 1911	KIP	Skårup	Steen Helles, Skårup
FT 1834	KIP	Søllinge	Poul Erik Steffansen, Ørbæk
FT 1840	KIP	Hjardemål	DDA, Bent Christensen, Bording
FT 1850	KIP	Hjardemål	DDA, Bent Christensen, Bording
FT 1845	KIP	Sindbjerg	DDA, Ole Jørgensen, Hedensted
FT 1850	KIP	Sindbjerg	Ole Jørgensen, Hedensted
FT 1787	KIP	Ålum	Karen Jørgensen, Hedensted
FT 1801	KIP	Ålum	Karen Jørgensen, Hedensted
FT 1787	KIP	Foldby	DDA, Erna og Orla Iver Madsen, Haderslev
FT 1787	KIP	Haldum	DDA, Erna og Orla Iver Madsen, Haderslev
FT 1787	KIP	Vitten	DDA, Erna og Orla Iver Madsen, Haderslev

Folketællingskopi-bøgerne er kommet til DDA og kan hjemlånes til kildeindtastning efter de lånebetingelser, der er beskrevet på næste side. Porto for en værdipakke af denne art vil normalt ligge mellem 50-100 kr.

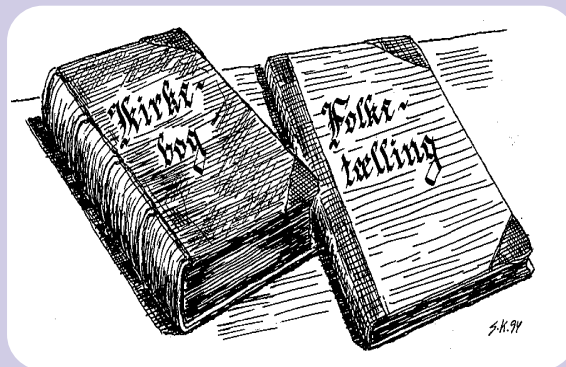
Der er pr. 15. jan 1995 afleveret 202 indtastninger til DDA - svarende til 155.000 personer. Imponerende antal personer, ikke? Ovenstående kilder kan, hvor der står DDA udfor dem, bestilles hos DDA. I løbet af sommeren forventes det, at disse indtastninger - alle indtastet efter SAKI-grundmodellen - lægges på en CD-ROM, som et alternativ til disketterne. Formatet vil være Paradox-filer og evt. flere formater.

DDA afholder Kildeindtastningskursus i DDA, Odense 1.-2. april 1995. Weekend-kursus, som har været efterspurgt. Forplejning så (ikke overnatning) 300,- kr. Tilmelding til DDA på telefon 66 11 30 10.

Indtastningsskabeloner til forskellige database-programmer samt en beskrivelse af kildeindtastningsprojektet er nu lagt til download på HIT-BBS og FROG-BBS. Se telefonnumrene på side 28.

Lånebetingselser for folketællingskoper

1 Lånere

Kopierne af folketællingerne for Danmark 1787-1850 og København 1855 kan udlånes til deltagere i Kildeindtastningsprojektet. Udlån af papirkopierne sker normalt kun til personer, som gennem tidligere afleveringer til DDA har vist, at deres indtastningsarbejde er af den krævede kvalitet.

2 Fjernlån sker på følgende betingelser

- 2.1 Anmodning om lån rettes til DDA. Anmodning sker skriftligt til DDA. I anmodningen skal oplyses, hvilket år og sogn der ønskes udlånt. Endvidere oplyses indtasterens og korrekturlæserens navne og adresser samt kildeindtastningsnummeret for den pågældende indtastning.
- 2.2 Umiddelbart efter modtagelsen af kopierne skal der kvitteres skriftligt til DDA for modtagelsen.
- 2.3 Kopierne udlånes til hjemmebrug under den udtrykkelige forudsætning, at de behandles med tilbørlig hensyntagen til, at det drejer sig om meget værdifuldt og efterspurgt materiale. Ligeledes skal kopierne opbevares forsvarligt, når de ikke er i brug.
- 2.4 Der udlånes kun ét bind ad gangen. Det udlånte bind må naturligvis på ingen måde beskadiges, f.eks. ved understregninger.
- 2.5 Såfremt der foretages en fotokopiering fra bindet, skal dette meddeles såvel til DDA som til Koordinationskomiteen for Kildeindtastninger. Endvidere skal det udlånte bind straks returneres efter kopieringen, idet det skal være disponibelt for udlån til anden side.
- 2.6 Lånetiden er en måned. Bindet skal derefter returneres sammen med en diskette med den indtastede og korrekturlæste folketælling. Såfremt indtastningen ikke er færdiggjort indenfor en måned eller såfremt man ønsker at foretage yderligere indtastninger fra samme bind, kan man ansøge DDA om forlængelse af lånetiden. Ansøgning om forlængelse skal være DDA i hænde inden lånetidens udløb. Forlængelse bevilges kun såfremt der ikke er andre indtastere, der venter på samme bind.
- 2.7 Tilbagesendelse sker som postpakke med samme værdiangivelse som anvendt under fremsendelsen og i tilsvarende indpakning. Hvis de geografiske forhold tillader det, kan aflevering ske ved personlig henvendelse til DDA.

Dansk Data Arkiv

Hans Jørgen Marker